Analýza nákladů ve vybrané společnosti

Renata Navrátilová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Renata Navrátilová**
Osobní číslo:	**M17296**
Studijní program:	**B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor:	**Management a ekonomika**
Forma studia:	**Prezenční**
Téma práce:	**Analýza nákladů ve vybrané společnosti**

Zásady pro vypracování

Úvod
Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.
I. Teoretická část

- Vypracujte literární rešerši zaměřenou na oblast nákladů a jejich řízení.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybranou společnost.
- Proveďte analýzu nákladů a jejich řízení ve vybrané společnosti.
- Na základě provedené analýzy zhodnoťte výsledky a zformulujte návrhy a doporučení pro zlepšení řízení ve vybrané společnosti.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČECHOVÁ, Alena. *Manažerské účetnictví.* 2. aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2011, 194 s. ISBN 978-80-251-2831-2.
DRURY, Colin. *Management and cost accounting*. Ninth edition. Andover: Cengage Learning, 2015, 827 s. ISBN 978-1-4080-9393-1.
FIBÍROVÁ, Jana. *Manažerské účetnictví: nástroje a metody.* 2. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 402 s. ISBN 978-80-7478-743-0.
KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví.* 4. rozšířené a aktualizované vyd. Praha: Management Press, 2018, 791 s. ISBN 978-80-7261-568-1.
POPESKO, Boris a Šárka PAPADAKI. *Moderní metody řízení nákladů: jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení.* 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Grada, 2016, 263 s. ISBN 978-80-247-5773-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Karel Slinták, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: **6. ledna 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2020**

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 6. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 10. 6. 2020

Jméno a příjmení: Renata Navrátilová

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou nákladů ve vybrané společnosti. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se skládá z definice a pojetí nákladů. Dále se práce zaměřuje na klasifikaci nákladů a jejich následné členění. Další kapitoly pojednávají o modelování nákladů, konkrétně nákladovou funkci a bod zvratu. Ke konci je teoretická část shrnuta. Veškerý text byl vytvořen na základě rešerše literárních zdrojů.

V praktické části jsou analyzovány náklady dané firmy. Nejprve je představení společnosti, charakteristika firmy, zaměstnanců a cílů. Následně jsou uvedeny ekonomické výsledky společnosti. Analýza je provedena na základě poznatků z teoretické části. Dle výsledků analýzy jsou navrhnuty doporučení pro zlepšení řízení nákladů.

Klíčová slova: Náklady, analýza nákladů, členění nákladů, bod zvratu, nákladová funkce

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with cost analysis in a selected company. The work is divided into theoretical and practical part.

The theoretical part consist of the definition and concept of costs. Further, the work deals with classification and subsequent division. The next chapter contains cost modeling, which includes the cost function and break even point. Towards the end, the theoretical part is summarized. All text was created on the basis of literary sources.

The practical part analyses cost of choosen company. First, the company's presentation, the characteristics of the company, employees and targets. Subsequently, the company's economic results are presented.

The analysis is performed on the basis of knowledge from the theoretical part. According to the results of the analysis, recommendations for improving the state of costs are proposed.

Keywords: Costs, cost analysis, cost breakdown, break even point, cost function

Úvodem bakalářské práce bych ráda poděkovala panu Ing. Karlu Slintákovi, Ph.D. za odborné vedení a připomínky k práci.

Dále chci poděkovat vybrané společnosti a zaměstnancům za poskytnutí materiálů a rad pro zpracování této bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **9**
METODY A CÍLE PRÁCE **10**
I TEORETICKÁ ČÁST **11**
1 NÁKLADY **12**
1.1 DEFINICE NÁKLADŮ 12
1.2 POJETÍ NÁKLADŮ 13
1.2.1 Finanční pojetí nákladů 14
1.2.2 Hodnotové pojetí nákladů 14
1.2.3 Ekonomické pojetí nákladů 14
2 KLASIFIKACE NÁKLADŮ **15**
2.1 DRUHOVÉ ČLENĚNÍ 15
2.1.1 Externí a interní náklady 15
2.1.2 Prvotní a druhové náklady 16
2.1.3 Jednoduché a komplexní náklady 16
2.2 ÚČELOVÉ ČLENĚNÍ NÁKLADŮ 16
2.2.1 Jednicové a režijní náklady 16
2.3 ČLENĚNÍ VE VZTAHU KE ZMĚNÁM OBJEMU VÝROBY A VÝKONŮ 17
2.3.2 Celkové, průměrné, přírůstkové náklady 20
2.3.3 Smíšené náklady 21
2.4 ČLENĚNÍ NÁKLADŮ Z HLEDISKA MANAŽERSKÉHO ROZHODOVÁNÍ 22
2.4.1 Relevantní a irelevantní náklady 22
2.4.2 Utopené náklady 23
2.4.3 Imputované a vázané náklady 23
2.4.4 Oportunitní náklady 23
2.4.5 Hraniční a přírůstkové náklady 24
2.5.1 Přímé náklady 24
2.5.2 Nepřímé náklady 25
3 MODELOVÁNÍ NÁKLADŮ **26**
3.1 BOD ZVRATU 26
3.2 NÁKLADOVÉ FUNKCE 29
3.2.1 Krátkodobé nákladové funkce 30
3.2.2 Dlouhodobé nákladové funkce 30
3.2.3 Metody stanovení nákladových funkcí 31
4 SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI **33**
II PRAKTICKÁ ČÁST **34**
5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI **35**
5.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE 35

5.1.1 Popis společnosti 36
5.2 Vedení společnosti 36
5.3 Vývoj počtu zaměstnanců 37
5.4 Cíle společnosti 38
5.5 Hlavní dodavatelé a odběratelé 38
5.6 Výrobky 39
5.7 Majetková a kapitálová struktura podniku 39
6 ANALÝZA NÁKLADŮ VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI 41
6.1 Přehled ekonomických výsledků 41
6.2 Druhové členění nákladů 41
6.3 Horizontální a vertikální analýza nákladů 44
6.3.1 Horizontální analýza nákladů 44
6.3.2 Vertikální analýza nákladů 45
6.4 Rozdělení nákladů na fixní a variabilní 47
7 NÁKLADOVÁ FUNKCE 49
8 ANALÝZA BODU ZVRATU 50
9 SHRNUTÍ ANALÝZ A DOPORUČENÍ 52
ZÁVĚR 55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 56
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 58
SEZNAM OBRÁZKŮ 59
SEZNAM TABULEK 60
SEZNAM PŘÍLOH 61

ÚVOD

Cílem podniku je maximalizovat tržní hodnotu. Toho dosáhne podnik za předpokladu, že bude z dlouhodobého hlediska vykazovat zisky. Hlavním důvodem založení podniku je generování zisku. Aby mohl podnik plnit svou hlavní činnost, je nucen se postupně rozvíjet a přizpůsobovat inovacím na trhu. Dobré jméno firmy je základním předpokladem pro funkčnost podniku.

Analyzování nákladů je základní činností řízení všech podniků, které chtějí být úspěšné. V současné době vysoké konkurence na trhu je správné rozvržení nákladů podstatným předpokladem pro generování kladného hospodářského výsledku. Práce má za cíl analyzovat náklady a jejich řízení ve firmě Inreka Plošiny s. r. o. za roky 2016 až 2018. Analýza poskytne dané firmě pohled na náklady z jiného úhlu a tím jim umožní efektivnější řešení při jejich řízení. Podnik je řazen mezi malé výrobní podniky s heterogenní výrobou.

V teoretické části bude zpracována literární rešerše zaměřená na téma analýzy nákladů. V této časti je definován pojem náklad a jakými způsoby můžeme náklady chápat. Náklady se mohou členit z různých hledisek. Jsou popsány typy členění nákladů. Modelování nákladů má roli v jejich analyzování. Pomocí modelování nákladů můžeme předpovídat budoucí náklady a formovat je. Jsou popsány metody sestavení nákladové funkce a bod zvratu.

Následovat bude část praktického využití poznatků pro analýzu nákladů. Budou použity znalosti z teoretické části. V praktické části bude vycházeno z interních materiálů firmy, VZZ a rozvahy. Začátek praktické části bude využit k představení společnosti, cílům a výrobkům. Budou stručně uvedeny ekonomické výsledky firmy. Jelikož pojem analýza nákladů je příliš obsáhlá škála témat, budou zpracovány jen určité oblasti. Hlavní zaměření bude na horizontální a vertikální analýzu, nákladovou funkce a bod zvratu.

Závěrem práce bude shrnuta analytická část a doporučení pro firmu. Následné návrhy na zlepšení mohou v budoucnu pomoci manažerům podniku ke zlepšení řízení nákladů a postupného vytváření zisku.

METODY A CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je realizace analýzy nákladů firmy Inreka Plošiny. Analýza bude vyhotovena z materiálů poskytnutých firmou. Zkoumány budou roky 2016, 2017 a 2018, jelikož novější údaje ještě nejsou k dispozici. Hlavním zdrojem je VZZ za dané roky, rozvaha firmy a další interní materiály a prospekty. Důležitá část informací byla poskytnuta přímo od jednatelky firmy.

Bakalářská práce bude složena ze dvou částí. První polovinu bude zaujímat teoretická část, druhou půlku praktická část.

Zpracováním literární rešerše bude vytvořena teoretická část. Základním zdrojem bude tištěná literatura vydaná po roce 2010. Z obsáhlé oblasti budou vybrány vymezené části. Do hlavních kapitol bude zařazena definice nákladů, pojetí nákladů, klasifikace nákladů (tedy členění podle druhu, účelu, ve vztahu k objemu výroby a členění manažerské), modelování nákladů. Teoretická část končí shrnutím hlavních bodů rešerše.

Na základě poznatků získaných z firmy bude v praktické části proveden kvalitativní výzkum. Ze začátku této části bude představena firma a následně přehled ekonomických výsledků. Náklady firmy budou rozděleny dle druhového členění, které bude dále využito i pro horizontální a vertikální analýzu. Pro účely této práce budou náklady členěné také na fixní a variabilní. Toto členění poskytne další informace pro výpočet analýzy bodu zvratu. Bod zvratu pomůže zjistit, jak velké množství produkce má na další rok firma plánovat. Součástí analýzy je také stanovení nákladové funkce. Díky nákladové funkci bude možné zjistit roční náklady následující rok. V práci budou pro lepší názornost použity obrázky.

Celá bakalářská práce a její obsah je nástroj k rozšíření znalostí z oblasti týkající se nákladů a jejich analýze. Práce poskytne vybrané firmě přehled o nákladech a jejich současném stavu. Následná doporučení pomůžou zefektivnit řízení nákladů a plánování objemu výroby.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 NÁKLADY

V dnešní době jsou nejcennější informace. Kdo k nim má přístup a umí je správně vyhodnocovat, bude mít vždy před ostatními výhodu. V rámci podniku jsme schopni zjistit celou řadu dat a informací, ale až jejich správné pochopení a uvědomění si jejich závislosti na jiných skutečnostech, dává manažerům skutečnou moc nad svými zdroji a rozhodnutími, které mohou vést k ekonomickému růstu podniku.

Pro management a vlastníky podniku je tudíž nezbytné nejen informace zjišťovat, ale umět s nimi i dále pracovat. Jedním ze základních smyslů ekonomické činnosti je dosahování ziskového hospodaření. To se například v účetnictví projeví kladným rozdílem mezi výnosy a náklady. Náklady vzniknou v souvislosti s určitou aktivitou v podniku, například výrobou zboží, spotřebou majetku či odpisy. (Sedláček a kol., 2017, s. 154).

1.1 Definice nákladů

Definovat náklady z pohledu ekonomického rozhodování je složité, protože existuje více pohledů. Jinak se na náklady dívá manažer, účetní či vlastník podniku. Náklady jsou obecně vymezeny jako účelově vynaložená spotřeba související se snížením vlastního kapitálu. Náklady snižují ekonomický prospěch – snížením aktiv či peněžních prostředků, anebo zvýšením závazků (pokud například firma dluží peníze někomu jinému) (Kocmanová, 2013, s. 50). Každé snížení aktiv či zvýšení závazku ale nelze chápat jako výdaj. Existují činnosti (například vznik nového závazku provázené snížením závazku jiného), které pouze mění bilanční stav a nelze je brát jako výdaj. (Dvořáková, 2017, s. 80)

Dle Popeska, Papadaki (2016, s. 28) můžeme náklady klasifikovat ze dvou pohledů: manažerského a finančního pojetí. Z manažerského hlediska slouží vedoucím pracovníkům podniku informace o nákladech k efektivnějšímu řízení firmy. Aktivita spojená s nákladem by neměla přinášet firmě jen návratnost vložených prostředků, ale měla by zabezpečit i výnos. Do nákladů se navíc nezahrnují jen finanční prostředky, ale vše, co bylo doopravdy vynaloženo.

Ve finančním účetnictví můžeme náklady podniku vyjádřit jako spotřebu výrobních faktorů vyčíslenou peněžně, jsou-li tyto faktory účelně vynaloženy pro vznik podnikových výnosů. (Synek, Kislingerová a kol., 2010, s. 39). Náklady tedy představují peněžní sumy, které firma účelně vydala v daném období na získání výnosů, i když k jejich skutečnému zaplacení v tomto období dojít nemuselo (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 40). Náklady

podniku v České republice se účtují dle českých účetních standard (Louša, 2018, s. 103). Tento náhled na náklady využívají především externí uživatelé při posuzování výsledků ekonomické činnosti podniku. Není naopak vhodné pro vedoucí pracovníky při rozhodování, protože nemusí odrážet skutečné podmínky podnikatelské činnosti (Synek, Kislingerová a kol., 2010, s. 39; Kolitz, 2017, s. 10).

Dvořáková (2017, s. 36) zmiňuje, že k uznání nákladů ve výkazu hospodaření dojde v případě, kdy dochází k uznání úbytku aktiv nebo k jejich zhoršení. Z tohoto pohledu rozlišuje:

- Náklady z běžných činností
- Újmy

Dalším možným pohledem na náklad je časové hledisko. Z pohledu manažerského účetnictví se vytváří náklad ihned při vynakládání ekonomického zdroje, jako je ku příkladu obstarání materiálu či strojů. Tím však dochází pouze ke změně struktury majetku, nikoliv však k úbytku aktiv. Ve finančním účetnictví se nákladem stane tak až v momentě, kdy je zdroj vynaložen, jako například součást prodeje zákazníkovi (Král a kol., 2018, s. 54).

1.2 Pojetí nákladů

Král (2018, s. 68) uvádí že odlišnost pojetí nákladů je také ovlivněna způsobem vyjádření a jejich oceňováním v účetnictví. Z tohoto hlediska je můžeme rozdělit na 3 skupiny:

- Finanční pojetí
- Hodnotové pojetí
- Ekonomické pojetí

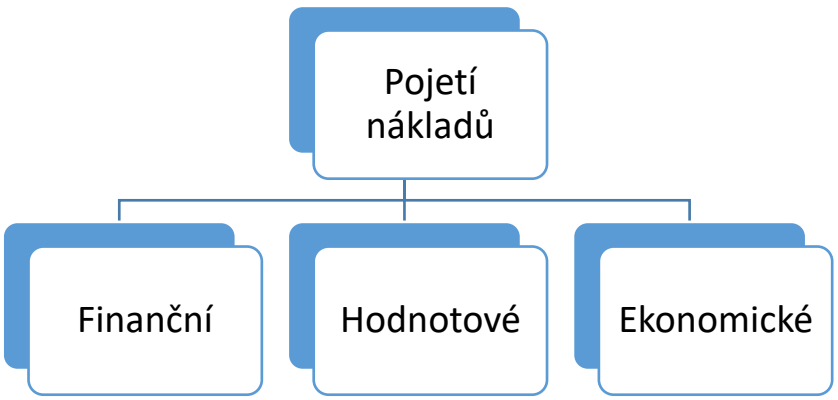

Obrázek 1 Pojetí nákladů (Král a kol., 2018, s. 68)

1.2.1 Finanční pojetí nákladů

Toto pojetí se využívá zejména ve finančním účetnictví. Hlavní myšlenkou je, že všechny náklady ve formě finančních prostředků, které byly vydány na realizaci jednotlivých aktivit, se berou jako investice. Ty mají za cíl zajistit náhradu peněz alespoň do stejné výše.

Všechny investice, které jsou brány jako náklady jsou tak reálně vydané peníze. Může se jednat jak o náklady hrazené peněžně bezprostředně, tak i o náklady hrazené peněžně s odkladem – například formou odpisů v minulých obdobích. Náklady jsou oceňovány ve skutečných pořizovacích cenách, nebo cenách účetních. (Král a kol., 2018, s. 68).

1.2.2 Hodnotové pojetí nákladů

Toto pojetí nákladů je spjato s manažerským pojetím nákladů.

Očekává se, že prostředky, které jsme vynaložili v rámci určité aktivity nejen pokryjí její náklady, ale budou i generovat zisk. Tyto náklady označujeme jako kalkulační náklady.

Hodnotového pojetí nákladů využívají zejména manažeři podniku pro kontrolu a řízení běžících aktivit. (Drury, 2015, s. 35)

1.2.3 Ekonomické pojetí nákladů

Ekonomické pojetí nákladů pracuje i s náklady, o které se finanční účetnictví nezajímá. Může se jednat o tzv. oportunitní náklady, které bere v potaz peněžní prostředky vázané například v zásobách a které tedy dále nemohou generovat další zisk (například formou úroků). Oportunitní náklady tak nelze v účetnictví zaznamenat, protože nezahrnují hotovost. Jejich přítomnost ale může mít veliký vliv na rozhodování managementu podniku za účelem výběru optimálních variant (Drury, 2015, s. 35-36).

Naopak to, co je ve finančním účetnictví bráno jako náklad, nemusí tento pohled jako náklad akceptovat. Typickým příkladem mohou být například kurzové ztráty. (Popesko, Papadaki, 2016, s. 29).

2 KLASIFIKACE NÁKLADŮ

Abychom se dokázali v jednotlivých nákladech orientovat a na základě jejich hodnot se efektivně rozhodovat, je nezbytné je umět třídit. Samotné členění se dělí do několika skupin, z nichž dvě nejvýznamnější tvoří členění nákladů potřebné pro řízení podnikových procesů za podmínek, o kterých již bylo rozhodnuto a členění nákladů pro rozhodování o budoucích možnostech podnikání (Král a kol., 2018, s. 76).

2.1 Druhové členění

Dle Sedláčka (2019, s. 155) je druhové členění základním hlediskem pro evidenci nákladů ve finančním účetnictví. Pro tvorbu výsledků hospodaření je potřeba snadné porovnávání nákladových druhů, které dosáhneme tak, že v evidenci nákladů a výnosů vytvoříme dvojice účtů se stejnou obsahovou náplní. Druhové členění nákladů dále rozčleňuje do dalších pěti nákladových skupin, a to:

- spotřeba energie a materiálu
- prodané zboží
- opravy a udržování
- mzdové náklady
- úroky

Čechová (2011, s. 74) udává, že druhové členění nákladů má primární význam pro externí i pro interní uživatele. Logičnost tohoto členění nákladů pak informuje nejen o účinnosti vynaložených prostředků, ale i o přiměřenosti vydaných zdrojů na jednotlivé nákladové skupiny. Takto členěné náklady jsou také potřebné pro zpracování výkazu zisku a ztrát. Zároveň upozorňuje, že druhově rozčlenit lze jen náklady externí, prvotní a jednoduché.

2.1.1 Externí a interní náklady

Externí náklady nevznikají uvnitř projektu. Pokud jsou náklady důsledkem spotřeby výkonů vytvořených uvnitř podniku, označují se jako interní. Mezi základní externí náklady patří například spotřeba materiálu a energie, mzdové náklady, opotřebení majetku, odpisy. Mezi interní náklady patří spotřeba polotovarů, režijní náklady firmy vyjádřené ve formě režie a další (Čechová 2011, s. 74).

2.1.2 Prvotní a druhové náklady

Prvotní náklady jsou v jistém smyslu externí, neboť se objevují v nějaké aktivitě poprvé. Pokud by totiž vznikly uvnitř podniku (a spadaly by do interních), byly by použity již podruhé a spadaly by do druhotných nákladů. Druhotné náklady tedy vznikají spotřebou prvotních nákladů (Čechová 2011, s. 74).

2.1.3 Jednoduché a komplexní náklady

Jednoduché náklady jsou náklady, které tvoří jen jedna položka. Tou může být například spotřeba materiálu nebo energie. Pokud jsou náklady tvořeny více položkami, označují se jako komplexní (Čechová 2011, s. 74).

Popesko, Papadaki (2016, s. 32-33) dále uvádí, že druhové členění poskytuje informace hlavně pro finanční účetnictví, a to zejména z důvodu striktní orientací výkazů českého finančního účetnictví. Pro manažerské rozhodování je omezené. Dále vysvětluje, jak může správné rozdělení nákladů a zjištění jejich relativního podílu pomoci náklady optimalizovat.

Fibírová a kol. (2015, s. 47) zmiňuje průkaznost a jednoznačnost výše nákladů jako významný důvod pro druhové členění nákladů. Díky němu může finanční úřad kontrolovat při daňové kontrole úplnost účetních informací v daném období.

2.2 Účelové členění nákladů

Účelové členění nákladů se využívá především při manažerském rozhodování, které oproti finančnímu účetnictví je zaměřené převážně na účel, pro který byl náklad evidován. Z tohoto hlediska je možné náklady rozdělit na:

- Technologické
- Náklady na obsluhu a řízení

V praxi toto členění je ale velmi málo využíváno kvůli časté nejednoznačnosti rozdělení do těchto kategorií. Častějším rozdělením nákladů dle účelu nákladů je vyjádření k jednotlivému konkrétnímu výkonu nebo jednici. (Popesko, Papadaki, 2016, s. 35).

2.2.1 Jednicové a režijní náklady

Jednicové náklady jsou částí technologických nákladů, které souvisejí s jednotkou výkonu. Pro výpočet nákladových úkolů stačí vynásobit kalkulaci skutečným, nebo předem

odhadnutým počtem provedených úkonů. Jelikož oceňujeme jednotlivé činnosti technologického procesu a ne celý celek, je výpočet nákladů snadnější. U těchto typů nákladů se řídíme normami. Typický jednicový náklad je například náklad na mzdu.

Náklady, které souvisí s technologickým procesem jako celkem a nerostou úměrně s počtem operací, se označují jako režijní. Tyto náklady tedy již nemůžeme ocenit jednotkou výkonu. U těchto typů nákladů se řídíme stanoveným rozpočtem (Král a kol., 2018, s. 80).

Režijní náklady bývají v podnicích dále členěny na:

- Zásobovací režie
- Výrobní režie
- Správní režie
- Odbytová režie: (Čechová 2011, s. 78)

Synek, Kislingerová a spol. (2010, s. 40) třídí náklady dle účelu podle výkonů a útvaru. Při třízení nákladů podle útvaru přitom využívá „modelu odpovědnosti“ a jednicovými náklady označuje ty, za které je přímo odpovědná některá část podniku (středisko). Při tomto třídění lze vysledovat, kde náklady vznikly a kdo je odpovědný za jejich vznik. Naopak náklady, které nejdou nikomu přiřadit přímo, ale rozdělit pouze pomocí určitého klíče, označuje za režijní náklady střediska.

Dále rozlišuje dvě základní kategorie nákladů

- přímé, které souvisí s určitým druhem výkonu
- nepřímé, souvisí s více druhy výkonů a zabezpečují výrobu jako celek

Čechová (2011, s. 75) shrnuje, že účelové členění nákladů je důležité proto, abychom byli schopni určitým účelům přiřadit jejich náklad.

2.3 Členění ve vztahu ke změnám objemu výroby a výkonů

Manažeři musí být schopni se rozhodovat nejenom na základě skutečných nákladů, ale potřebují i předvídat, jak se výše nákladů změní v souvislosti se změnou výroby, na tuto skutečnost vhodně reagovat a tím optimalizovat svá rozhodnutí (Popesko, Papadaki, 2016, s. 38).

2.3.1 Variabilní a fixní náklady

V závislosti na tom, jak budou náklady růst či klesat při změně objemu výkonů, můžeme náklady dělit ze dvou hledisek:

- Variabilní náklady
- Fixní náklady

Za variabilní náklady považujeme takové náklady, které jsou závislé na změnách objemu výkonů, tedy při snížení objemu výkonů náklady klesnou a naopak: při zvýšení objemu výkonů náklady budou růst. Jedná se například o spotřebu materiálu, atd. (Král a kol., 2018, s. 86).

Obrázek 2 Variabilní náklady (Popesko, Papadaki, 2016, s. 39)

Ne vždy mohou být variabilní náklady vyjádřeny lineární funkcí. Existují případy, kdy náklady rostou pomaleji či rychleji než objem produkce. V momentě, kdy náklady rostou o mnoho rychleji než objem produkce, hovoříme o tzv. nadproporcionálních variabilních nákladech. Tyto případy nejsou v praxi tak časté. Může se jednat například o práci přes čas či o víkendech. Velmi často může vznik těchto nákladů zabránit větším ztrátám podniku (například pokuta za nedodání produktu ve smluveném časovém období. (Král a kol., 2018, s. 87)

V opačném případě, kdy náklady rostou mnohem pomaleji než objem výroby, hovoříme o tzv. podproporcionálních variabilních nákladech. Tento případ může nastat třeba při získání množstevních slev na materiál při zvýšení objemu produkce (Popesko, Papadaki, 2016, s. 38).

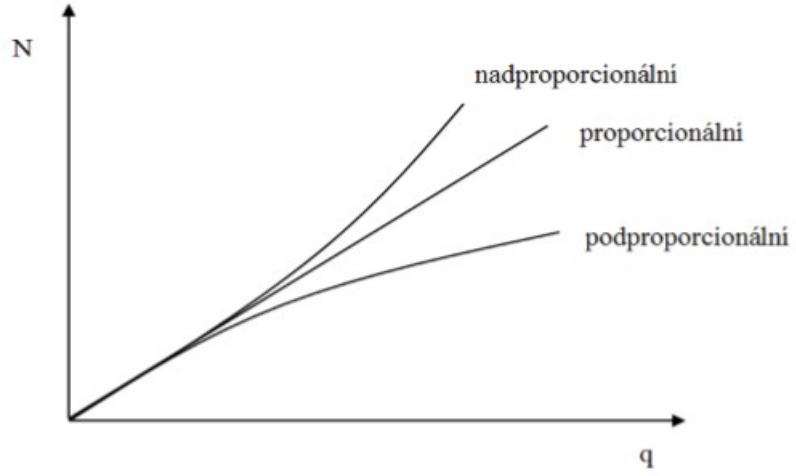

Obrázek 3 Vztah proporcionálních, nadproporcionálních a podproporcionálcních nákladů (Král, 2010, s. 87)

U fixních nákladů žádnou závislost nepozorujeme, náklady jsou neustále stejné, ať už objem výkonů roste či klesá. Příkladem mohou být například odpisy strojů (Král a kol., 2018, s. 86).

Obrázek 4 Fixní náklady (Popesko, Papadaki, 2016, s. 39)

Fixní náklady se vztahují k určitému časovému období, za které je vydáváme. Zahrnují další náklady, které je vhodné rozčlenit na:

- Fixní náklady vynaložené na zajištění činnosti (energie na vytápění budov)
- Fixní náklady vyvolané vedením podniku (reklama a propagace)
- Fixní náklady v pravidelně se opakujících intervalech ve stejné výši (splátky nájemného): (Fibírová, Šoljaková, Wagner, Petera, 2015, s. 147).

U některých nákladů bohužel nelze přímo stanovit, zda patří do fixních či variabilních nákladů. Za určitých podmínek se může jednat o fixní náklady, při jejich porušení ale tyto náklady mohou začít růst či klesat (Popesko, Papadaki, 2016, s. 39).

Dalším možným, byť pouze modelovým rozdělením fixních nákladů, jsou:

- Fixní náklady využité (podíl fixních nákladů vzhledem ke skutečnému využití kapacity)
- Fixní náklady nevyužité (podíl fixních nákladů vzhledem ke nevyužité kapacitě)

Toto dělení je významné při řízení nákladů a zisků a řízení hospodárnosti nákladů (Fibírová, Šoljaková, Wagner, Petera, 2015, s. 147).

2.3.2 Celkové, průměrné, přírůstkové náklady

V závislosti na změně objemu výroby můžeme určit další kategorie nákladů:

- Celkové náklady
- Průměrné náklady
- Přírůstkové náklady (Čechová, 2011, s. 81)

Synek, Kislingerová a spol. (2010, s. 42) používá stejné rozdělení na variabilní a fixní náklady dle závislosti na změnách výroby. Uvádí dále, že závislost těchto proměnných se dá popsat matematickými předpisy souhrnně označované jako nákladové funkce. Tou nejzákladnější je lineární předpis

$$N = F + n \cdot q, \qquad [1]$$

kde N jsou náklady v korunách, F fixní náklady, n variabilní náklady na 1 kus a q objem výroby například v kusech. Pokud bychom vydělili tuto rovnici objemem výroby, dostaneme průměrný náklad na jednu jednotku objemu výroby:

$$N_j = \frac{F}{q} + n \qquad [2]$$

Vztah přejde do nepřímé úměry, což vypovídá o tom, že pokud budeme zvyšovat objem výroby, budou nám průměrné náklady klesat, neboť dojde k rozpuštění fixních nákladů do zvětšujícího se objemu výroby. Tento jev je označován jako degrese fixních nákladů Synek, Kislingerová a spol. (2010, s. 43).

Kocmanová (2013, s. 121) dodává, že postupné snižování průměrných nákladů vlivem degrese vede k hospodárnosti procesů a označuje se jako relativní úspora nákladů. Lze pak vypočítat jako:

$$U = F \cdot (k - 1) \quad [3]$$

kde proměnná U vyjadřuje relativní úsporu fixních nákladů v Kč, F fixní náklady a k koeficient růstu objemu výroby

Pokud budeme zvyšovat objem výkonů pouze v určitém intervalu a sledovat rozdíl celkových nákladů v tomto období, získáme tzv. přírůstkový náklad (Čechová, 2011, s. 82).

Synek, Kislingerová a spol. (2010, s. 45) upozorňuje na dvojí pohled přírůstkového nákladu. Zatímco první je totožný s výše uvedenou definicí, v manažerské ekonomice se za přírůstkový náklad považuje změna nákladů, která je vyvolána rozhodnutím manažera. Zkoumá tedy změny nákladů u jednotlivých variant, ostatní náklady jsou z tohoto hlediska nedůležité, neboť jsou neustále stejné.

2.3.3 Smíšené náklady

Jak bylo výše zmíněno, ne vždy lze jednoznačně rozhodnout, zda náklad patří mezi fixní či variabilní. V praxi existují velmi časté případy, kdy je náklad tvořen jak fixní, tak i variabilní složkou. Příkladem může být třeba spotřeba energie. Určitá část nákladu je fixní, zvýšením výroby a zapojením nových strojů nám může úměrně náklady na tuto energii zvýšit proporcionálně. Těmto nákladů, které v sobě zahrnují obě položky, říkáme semi-variabilní náklady (Popesko, Papadaki, 2016, s. 38).

V momentě, kdy například výrobní kapacita firmy dosáhne na určitou kritickou úroveň, je potřeba najmout nové zaměstnance. Samotný proces ale může trvat několik měsíců. Během této doby tak může cena práce skokově narůst a firmě se začnou objevovat tzv. semi-fixní náklady. Graficky je závislost celkových fixních nákladů na úroveň aktivit vyjádřená schodovitou čarou, proto se také těmto nákladům říká skokové fixní náklady (Drury, 2015, s. 33).

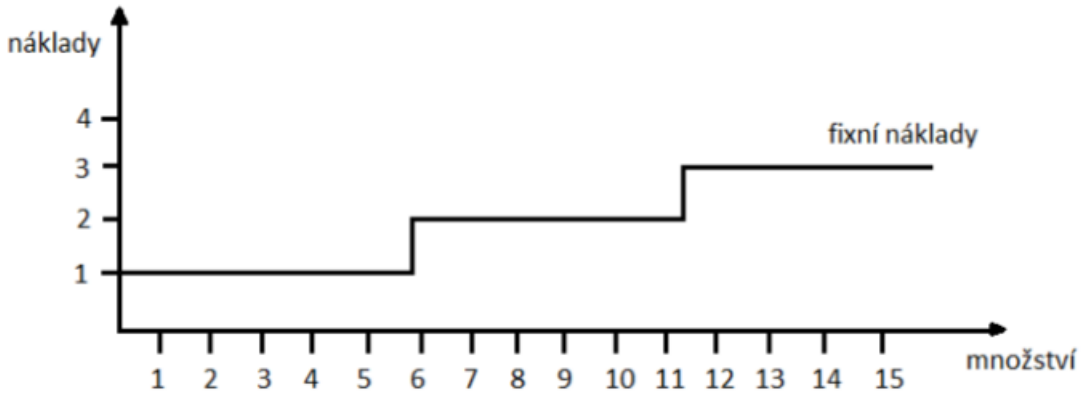

Obrázek 5 Skokové fixní náklady (Drury, 2015, s. 34)

2.4 Členění nákladů z hlediska manažerského rozhodování

Z hlediska manažerského rozhodování můžeme dále náklady členit na další skupiny. Tyto náklady se týkají budoucích rozhodnutí, nepocházejí tak přímo ze skutečných hodnot účetního systému podniku. Používají se zejména při vytváření nákladových kalkulací. Členit tyto náklady je tak možné jen s ohledem na budoucí manažerské rozhodnutí (Popesko, Papadaki, 2016, s. 48).

2.4.1 Relevantní a irelevantní náklady

Jedním ze základních členění tohoto typu nákladů je rozdělení na relevantní a irelevantní náklady. V případě relevantních nákladů se jedná o ty, jejichž hodnota se bude měnit v závislosti na přijatých rozhodnutí. Na druhou stranu, hodnota irelevantních nákladů zůstává neměnná, ať už je rozhodnutí jakékoliv. Příkladem může být například cesta do zahraničí, kdy se rozhodujeme, zda použít vlastní automobil či leteckou přepravu. Zatímco cestovní pojištění bude vždy stejné při obou variantách (tvoří tudíž irelevantní náklad), cena za přepravu se bude lišit dle zvolené varianty (tvoří tak relevantní náklad) (Drury, 2015, s. 34).

Čechová (2011, s. 62) uvádí, že irelevantnost nákladů se může dále dělit na:

- Objektivně ovlivnitelné
- Objektivně neovlivnitelné

Obě varianty souvisí s tím, zda náklady mohly být v rámci zvolených rozhodnutí zvýšeny či sníženy. Speciálním případem jsou pak odložitelné náklady, které se objevují až v později (například oprava nového stroje).

2.4.2 Utopené náklady

Specifikum těchto nákladů je v tom, že již v minulosti byly vynaloženy a žádným budoucím manažerským rozhodnutím nejdou zrušit. Jsou tak současně variantou irelevantních nákladů. Velmi často se vynakládají již před zahájením výroby (Popesko, Papadaki, 2016, s. 49).

Na utopené náklady nemusíme při manažerském rozhodování brát zřetel, neboť můžou negativně zkreslit jednotlivé varianty a tím ovlivnit celý rozhodovací proces (Synek, Kislingerová a spol. (2010, s. 45).

2.4.3 Imputované a vázané náklady

Imputovanými náklady se rozumí náklady, které firmě vzniknou v souvislosti s jiným rozhodnutím. Takovým rozhodnutím může být například propuštění zaměstnanců a s tím související imputovaný náklad výplata odstupného.

Vázaný náklad je pak spjat s aktuálním rozhodnutím, na které se může navázat budoucí náklad. Jedná se například o rozhodnutí inovovat výrobní linku, se které může v budoucnu snížit náklady na výrobu výrobků na této lince. (Popesko, Papadaki, 2016, s. 50).

2.4.4 Oportunitní náklady

Oportunitní náklady vycházejí z rozdílného chápání pojmu nákladů ve finančním a manažerském světě. Jedná se o takové náklady, které nemůžou být zapsány do účetního systému, neboť nesouvisí s reálnými výdaji. Často se oportunitní náklady pojmenovávají jako alternativní či „náklady ušlého zisku“. Vychází z jednoduchého předpokladu, že využití určitého zdroje jedním způsobem, brání jeho využití pro jiný účel. Ušlá příležitost je tedy náklad, který vzniká díky tomu, že jsme nevyužili zdroj na první aktivitu, ale zvolili jsme si aktivitu druhou (Synek, Kislingerová a spol., 2010, s. 45; Drury, 2015, s. 35).

Ušlé příležitosti ale vznikají pouze tam, kde jsou omezené zdroje. Pokud by šly plnit obě aktivity současně bez omezení, pak by byl ušlý zisk nulový. Manažeři se vždy snaží zvolit aktivity s nejvyšším efektem tak, aby ostatní aktivity, které nebyly přijaty nesly nižší efekt (Popesko, Papadaki, 2016, s. 50).

Čechová (2011, s. 67) dodává, že oportunitní náklady jsou jen fiktivní a slouží pouze pro manažerské rozhodování, k jaké variantě se přiklonit. Efekt zvolené varianty by měl pokrýt jak reálné náklady dané alternativy, tak i ušlý zisk z varianty, která nebyla realizována a měla nejlepší zhodnocení.

2.4.5 Hraniční a přírůstkové náklady

Přírůstkový náklad tvoří rozdíl mezi náklady variant, které zvažuje manažer podniku, případně se může jednat o rozdíl nákladů při současném zvyšování objemu výroby. Ta lze však zvyšovat jen do určitého bodu, po jeho přesáhnutí dochází ke změně fixních nákladů. Hraniční náklad nám udává, do jaké výše můžeme zvýšit náklad na jeden výrobek tak, abychom zabezpečili zvýšení objemu výroby bez změny průměrného nákladu. Manažerům pomáhají určovat podmínky pro maximální výnosnost aktivit. (Čechová 2011, s. 71-73, Drury, 2015, s. 36).

2.5 Kalkulační členění nákladů

Pro sestavení kalkulace je důležité roztřídit náklady na ty, které souvisejí s určitým druhem výkonu a na ty, které pomáhají zajistit chod výrobního procesu. Manažer je poté pomocí tohoto členění nákladů schopný asociovat zisk k určitým výrobkům nebo službám (Fibírová, Šoljaková, Wagner, Petera, 2015, s. 56).

Kocmanová (2013, s. 120) dodává, že *„kalkulace nákladů ve stanovené struktuře na kalkulačním jedinci je základním metodickým prostředkem rozpočetnictví. Provádí se podle kalkulačního vzorce, jehož cílem je struktura nákladových položek ve vztahu ke kalkulační jednici“.*

2.5.1 Přímé náklady

Za přímé náklady považujeme takový typ nákladů, který je bezprostředně spjat s konkrétním druhem výkonu. Příkladem přímých nákladu z hlediska kalkulačního členění může být například náklad na jednicový materiál, mzdové náklady, či náklady na vytvoření dokumentace k produktu (Popesko, Papadaki, 2016, s. 36-37).

Král a kol. (2018, s. 139) upozorňuje, že *„nutnou vlastností přímých nákladů nemusí být jejich proporcionální charakter, a zejména skupina tzv. režií (odpisy speciálních strojů, náklady na marketing, ...) zahrnují značnou část fixních nákladů, které mají jiný vztah k objemu výkonu než položky spotřeby jednicového materiálu či jednicových osobních*

nákladů". Z tohoto důvodu je v kalkulacích výhodné sledovat přímé jednicové a režijní náklady odděleně.

2.5.2 Nepřímé náklady

Za nepřímé náklady se považují ty náklady, které se nedají vztáhnout k jednomu druhu výkonu, slouží k zajištění podmínek pro skupinu výkonů. Mezi takovéto náklady patří například odpisy strojů, náklady na informační systém podniku či pronájem výrobní haly. Jejich přiřazení se provádí za pomocí matematických metod. (Popesko, Papadaki, 2016, s. 37; Čechová, 2011, s. 77).

3 MODELOVÁNÍ NÁKLADŮ

Náklady jsou ovlivňovány řadou činitelů, jako je například velikost podniku, struktura produkce, objem, úroveň výrobního procesu, ceny výroby. Vlivy všech činitelů nelze zachytit. Proto vytváříme zjednodušené obrazy, které zachycují skutečnost. Nákladové modely slouží k pochopení a lepšímu poznání podstaty. Dávají nám informace potřebné k řízení nákladových procesů. (Martinovičová, 2014, s. 59)

Rozhodovací úlohy na existující kapacitě jsou nejčastěji užívané nástroje, kde se náklady člení podle objemu výkonů. Tyto úlohy jsou krátkodobé. Tyto úlohy jsou v anglosaské literatuře označovány jako Cost-Volume-Profit Analysis nebo také Break-Even Point Analysis. (Popesko, 2016, s. 43)

3.1 Bod zvratu

Bod zvratu, neboli Break-Even Point, pokládá otázku, jak vysokou úroveň výkonů musí podnik zajistit, aby byli pokryty fixní a variabilní náklady. Analýza bodu zvratu udává objem produkce, do které výrobky pokrývají pouze náklady a od kterého začaly tvořit zisk. Pro tuto analýzu je stěžejní klasifikovat náklady na fixní a variabilní složku. Částku, která podniku po realizaci a prodeji výkonu zůstane, získáme, pokud od ceny výkonu odečteme variabilní jednotkové náklady výkonu. Tato částka jako první uhradí fixní náklady, poté začne tvořit chtěný zisk. Důležitým pojmem je krycí příspěvek, nebo také označován jako příspěvek na úhradu, marže. Pojem označuje rozdíl mezi variabilními náklady a cenou. Podle Popeska (2016, s. 44) marži a bod zvratu vypočítáme podle následujícího vzorce:

$$u = p - b \qquad [4]$$

Bod zvratu vyjádříme vzorcem:

$$q(BZ) = \frac{FN}{p-b} \qquad [5]$$

Grafické zobrazení vypadá následovně:

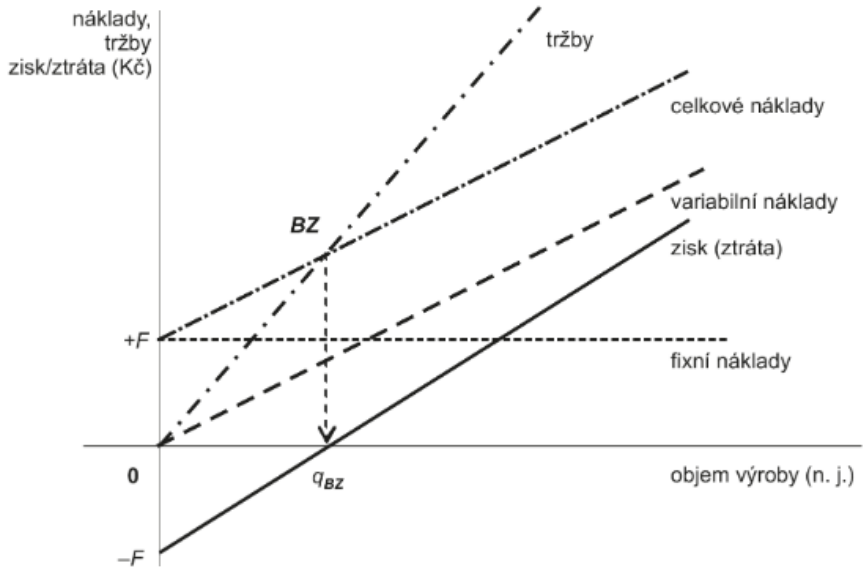

Obrázek 6 Analýza bodu zvratu u lineární nákladové funkce (Martinovičová, 2014, s. 63)

Osa x vyznačuje objem produkce v naturálních jednotkách (pokud jde o stejnorodou výrobu) nebo v Kč (pokud se jedná o různorodou výrobu). Osa y znázorňuje tržby, náklady, zisk v korunách českých. U bodu zvratu nás zajímá především střet přímek tržby a celkové náklady. (Martinovičová, 2014, s. 64)

Z předchozího obrázku vidíme, že pokud podnik produkuje menší objem výroby, než je hodnota bodu zvratu, jsou celkové náklady větší než tržby. Podnik v tomto případě má nepříznivý hospodářský výsledek. Pokud se objem výroby přehoupne přes hodnotu bodu zvratu, podnik začíná generovat zisky. U lineární nákladové funkce platí, čím větší objem výroby, tím je vyšší vzniknou náklady. (Popesko, 2016, s. 45) Při lineární linii nákladů a stálé ceně se podnikatelé snaží prodat co největší množství produktů a dotknout se tím maximálního zisku. Podnik v tomto případě chce vyrábět vysoké množství výrobků. Omezení je pouze ze strany kapacity. (Synek, 2011, s. 153)

S lineárně nákladovým modelem se setkáváme pouze zřídka. V praxi potřebujeme složitější nástroje. Řízení a modelování nákladů ovlivňuje řada faktorů. Každý podnik je jiný. Podniky se přizpůsobují podmínkám aktuální situace na trhu. Tím snižují nebo naopak zvyšují náklady. V praxi existuje speciální tvar funkce nákladů, který je označován jako funkce degresivně-progresivní.

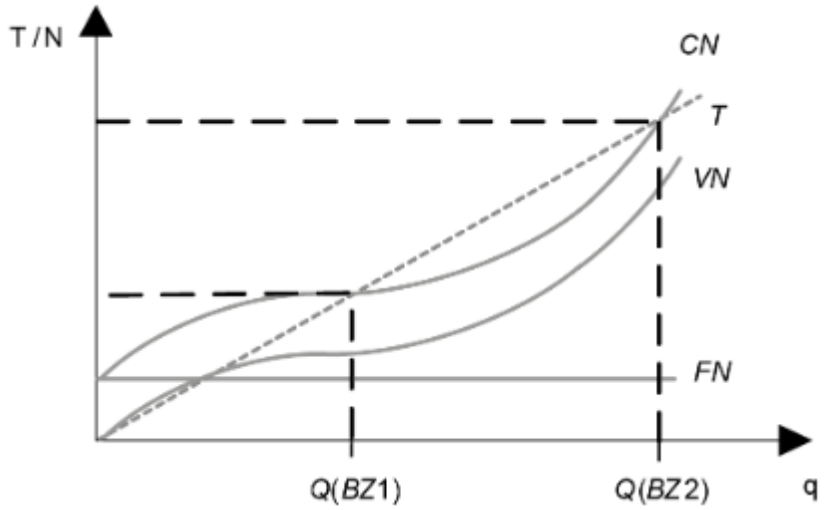

Obrázek 7 Analýza bodu zvratu u degresivně-progresivní nákladové funkce (Popesko,2016, s. 45)

Dle Popeska (2016, s. 46) v případě analyzování bodu zvratu najdeme dva doby, u kterých platí, že se náklady rovnají výnosům. Tedy můžeme říct, že tato funkce má dva doby zvratu. Optimální míra produkce, kdy podnik dosáhne maximálního zisku, se nachází v intervalu mezi těmito body. Optimální objem produkce nalezneme v bodě, ve kterém se mezní příjmy rovnají mezním nákladům. Problém, se kterým se můžeme setkat při modelování nákladů a který má většina firem, je fakt, že jen v málo případech můžeme použít analýzu bodu zvratu v základní variantě. Většina podniků stanovuje objem výkonů v naturálních jednotkách. Základní předpoklad pro využití tohoto přístupu je homogenita výkonů. Potřebujeme tedy jen jeden typ výrobku. U různorodé produkce musíme pro vyjádření závislosti objemu výroby aplikovat globální nákladovou funkci. Použijeme poměrový, nebo také haléřový, ukazatel variabilních nákladů. Haléřový ukazatel vyjadřuje podíl VN na celkové produkci. Popesko (2016, s. 46) uvádí vzorec pro vyjádření haléřového ukazatele následovně:

$$h = \frac{VN}{Q} \qquad [6]$$

Poté bod zvratu můžeme určit pomocí vztahu:

$$BZ = \frac{F}{1-h} \qquad [7]$$

3.2 Nákladové funkce

Nákladová funkce je nástroj, který využívají manažeři pro rozhodování o produkční kapacitě firmy a při výběru používaných technologií. Využívá se pro strategické rozhodování o výstupech. Zachycuje vliv jednoho činitele – objem výroby, na čemž závisí následné celkové náklady. (Martinovičová, 2014, s. 59) Pojem nákladová funkce je také používána k označení regresní rovnice, která popisuje vztah mezi závislou proměnnou a jednou nebo více nezávislými proměnnými. (Drury, 2015, s. 630)

Nákladová funkce je matematické vyjádření vztahu mezi objemem výroby a náklady podniku. Obecně rozlišujeme náklady proporcionální, nadproporcionální a podproporcionální. Přímka zobrazuje náklady, které se vyvíjejí lineárně, vzhledem k objemu výroby. Tyto náklady se nazývají proporcionální. Náklady, které rostou rychleji, než produkce jsou naproporcionální, nebo také progresivní. V grafu takové náklady znázorníme křivkou s rostoucím průběhem zleva doprava. Podproporcionální, neboli regresivní, funkce je opakem. Jedná se o náklady, které rostou s objemem výroby pomaleji. Pokud zkombinujeme tyto typy, kde na začátku je funkce klesající a poté rostoucí, funkce získá tvar obráceného písmene S. (Synek, 2011, s. 90) U tohoto tvaru nejprve podnik najímá dostatek jednotek variabilního vstupu práce a tím zvyšuje efektivnost využití fixních statků, tím variabilní náklady na jednotku klesají. Od určitého bodu ale hodnota fixního kapitálu je brzdou a posléze zapojené jednotky práce pozbývají efektivnost a náklady opět rostou. (Procházková, 2018, s. 41)

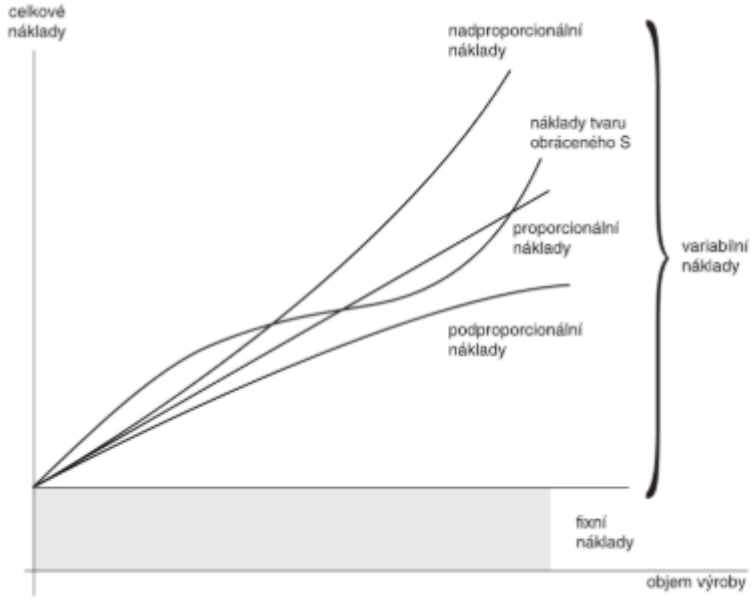

Obrázek 8 Průběh nákladů (Synek, 2011, s. 91)

Funkce můžeme dělit z hlediska období na krátkodobé a dlouhodobé.

3.2.1 Krátkodobé nákladové funkce

Krátkodobé nákladové funkce jsou charakteristické svým průběhem nákladů v krátkém období (měsíce), kdy lze měnit jen některé výrobní činitele, například množství vynaložené práce. Zaměnit nemůžeme výrobní zařízení, budovy nebo stroje. Limitován je objem výroby výrobní kapacitou. (Martinovičová, 2014, s. 59)

Fixní činitelé výroby vyvolávají náklady fixní a proměnné činitele výroby vyvolávají náklady variabilní. Takové rozdělení nákladů je dodržování při krátkodobé nákladové funkci. (Synek, 2011, s. 91)

3.2.2 Dlouhodobé nákladové funkce

Dlouhodobé nákladové funkce popisují průběh nákladů v delší době. V takové době můžeme měnit všechny výrobní činitele, jako například technologie, výrobní kapacity. V dlouhodobé nákladové funkci nemáme fixní náklady, pracuje se jen s průměrnými celkovými náklady a marginálními. Tato funkce se skládá z krátkodobých nákladových funkcí, které vyjadřují průběh nákladů pro jednotlivé rozsahy objemu výroby. Dlouhodobá nákladová funkce vždy zpočátku klesá, v nejnižším bodě dosahujeme minimálních průměrných nákladů a také nejvyšší efektivnosti výroby. Z bodu minima poté začne růst a tím rostou i průměrné náklady na výrobu. Pro většinu odvětví je tvar funkce U typický, u některých odvětví můžeme vidět tvar písmene L, nebo hyperboly. (Synek, 2011, s. 92)

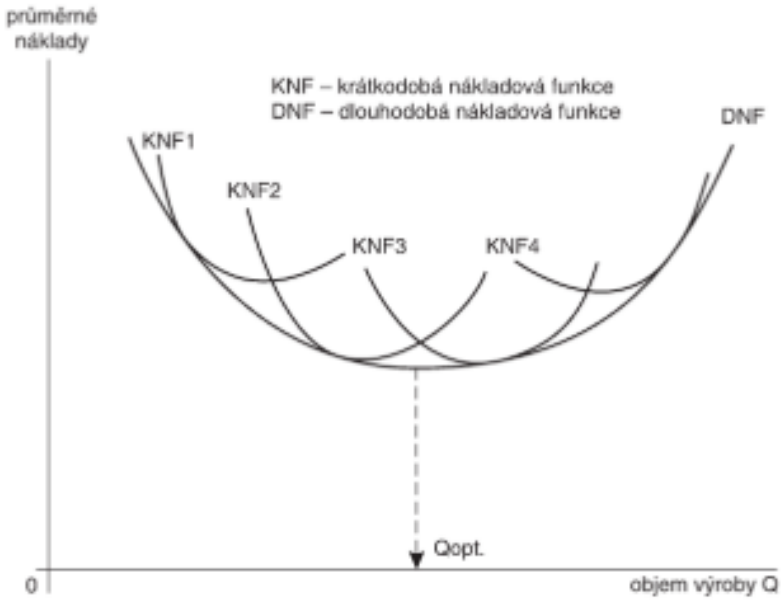

Obrázek 9 Dlouhodobá nákladová funkce tvaru U (Synek, 2011, s. 92)

3.2.3 Metody stanovení nákladových funkcí

Z fixních a variabilních nákladů jsme schopni vytvořit nákladovou funkci. Tu vyjádří matematický vztah objemu výroby a nákladů. Můžeme využít různých metod pro výpočet. Existují matematické metody, kupříkladu metoda nejmenších čtverců, metoda průměrů, metoda dvou období, nebo regresní a korelační analýza. Mezi empirické metody patří klasifikační analýza. Do grafických metod zařazujeme bodový diagram. (Martinovičová, 2014, s. 60)

Klasifikační analýza

Základním principem metody této je rozdělení nákladových položek na variabilní a fixní část. Do fixní části řadíme ty, které se nemění se změnami produkce. Fixní náklady jsou odpisy majetku, pojištění, nájem, energie, můžeme sem počítat část mzdových nákladů atd. Variabilní položky se mění s výší objemu výroby. Variabilními náklady jsou jednicové položky (materiál, mzdy, ostatní). Jednotlivé podniky mohou mít různé rozdělení těchto položek. Tady záleží na konkrétní situaci a typu podniku. (Synek, 2011, s. 94-95)

Grafická metoda

Grafickou metodu využijeme pro zobrazení objemu a nákladů. Zobrazíme pomocí bodový diagram. Jednotlivé body tvořené uspořádanou dvojicí těchto složek nanášíme na osu x a y. Nyní osa x představuje objem výroby a osa y celkové náklady na výrobu. Zakreslíme tvar přímky, nebo křivky. Pokud se body od přímky příliš nevzdalují, znamená to, že existuje určitá závislost mezi těmito parametry. Výhoda této metody spočítá v snadném odhalení výkyvů neboli extrémních hodnot. (Synek, 2011, s. 96)

Metoda dvou období

Při této metodě vybereme 2 období. Tu je s nejmenší a největší hodnotou v objemu výroby. Nesmí se jednat o období, které bylo pro podnik nějakým způsobem extrémní. Tyto údaje dosadíme do lineárních rovnic. Odečtením získáme výslednou nákladovou funkci. (Martinovičová, 2014, s. 60)

Synek (2011, s. 95) vysvětluje nevýhodu této metody. Jelikož pro funkci použijeme pouze dvě období, můžou být výsledky zkreslené. Doporučuje tedy tuto metodu kombinovat s metodou grafickou. Metody dvou období využíváme především k orientačním výsledkům vývoje nákladů.

Metoda průměrů

Pro metodu průměru využijeme nejméně 4 období. Vyřadíme extrémní hodnoty a zbylá data seřadíme sestupně. Data rozdělíme na dvě části a pro každou vypočteme objem výroby a průměrné náklady za období. Vypočtené hodnoty dosadíme do lineárních rovnic. Poté zjistíme nákladovou funkci. Pro přesnost této metody je klíčové, aby se podmínky, za kterých byli funkce stanoveny, neměnily. Můžeme ji využít pro plánování nákladů pro krátké období. (Synek, 2011, s. 61)

4 SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Tato teoretická část práce byla provedena na základě literárních zdrojů, které se týkají oblasti nákladů, jejich členění a modelování.

První kapitola je věnována definování pojmu náklady. Pohlíží se na náklady jak z hlediska finančního, tak manažerského. Finanční pohled na účetnictví využijí především externí uživatelé. Finanční účetnictví je upravováno zákonem. Na druhé straně je manažerský pohled na náklady, který je především pro interní uživatele, jako jsou manažeři podniku. Zkoumání nákladů z manažerského hlediska je důležitý bod při rozhodování o efektivnosti vynaložených nákladů.

Druhá kapitola se zabývá členěním nákladů. Náklady můžeme členit z hlediska druhového, účelového, ve vztahu o objemu výroby, z hlediska manažerského, nebo můžeme využít kalkulační členění nákladů. Druhové členění, které je nejčastější a používá ho většina podniků, vytváří dvojice nákladů a výnosů. Účelové členění využívají manažeři podniku. Náklady jsou dále klasifikovány v souvislosti s objemem výroby. Důležité pojmy jsou variabilní a fixní náklady. Variabilní náklady jsou závislé na změnách objemu výkonu, zatímco fixní náklady tvoří neměnnou složku.

Třetí část teorie popisuje modelování nákladů. Shrnuje, že náklady jsou ovlivňovány velikostí podniku, objemem výroby, ceny výroby a úrovní výrobního procesu. Nákladové modely pomáhají pochopit a lépe se orientovat v informacích, které jsou nutné pro řízení výrobních procesů. Bod zvratu ukazuje, jak vysoké fixní a variabilní náklady bychom měli mít. Při analýze bodu zvratu zjistíme hodnotu objemu produkce, kdy se začne tvořit zisk. Je nutné znát hodnotu fixních a variabilních položek. Jestliže chceme určit bod zvratu, můžeme využít výpočetní vzorec. Nákladová funkce je další podkapitolou této práce. Jedná se o matematické vyjádření vztahu mezi objemem výroby a náklady podniku. V této části práce rozdělujeme náklady na proporciální, nadproporcionální a podproporcionální. Hovoří se zde o efektivnosti nákladů při objemu výroby. Nákladové funkce jsou rozděleny i z hlediska času. Krátkodobé funkce jsou například měsíční, zatímco dlouhodobé funkce popisují průběh v delším časovém období. V poslední části se práce zabývá metodami stanovení těchto nákladových funkcí. Jsou zde popsány nejběžnější metody, mezi které patří klasifikační analýza, metoda dvou období, metoda průměru nebo takzvaný bodový diagram.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

V praktické části této práce je využito znalostí z teoretické části. Nejdříve je charakterizována firma INREKA PLOŠINY, s. r. o., její právní forma, předmět podnikání, zaměstnanci, organizační struktura, nabízené výrobky, a nakonec nevýznamnější dodavatelé společnosti. Následně budou vypsány cíle podniku.

Mezi hlavní cíle společnosti patří posílení pozice v tuzemsku a proniknutí na zahraniční trhy. Firma si buduje dobré jméno již od svého začátku. Snaží se o neustálé inovace produktů a rozšíření sortimentu.

5.1 Základní údaje

INERKA PLOŠINY je česká společnost, která se zabývá výrobou, konstrukcí a servisem pracovních plošin. Jednotlivé pracovní plošiny jsou vyráběny na zakázku zákazníků a upraveny přesně podle potřeb.

Předmětem podnikání je:

- montáž, opravy, revize
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

Identifikační údaje:

Název společnosti:	INREKA PLOŠINY, s.r.o.
Sídlo společnosti:	Praha 2 – Nové Město, Karlovo nám. 317/5, PSČ 120 00
Provozovna:	Rudice 183, 687 32 Rudice
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Základní kapitál:	120 000 Kč
Zapsáno u:	Městského soudu v Praze
Datum vzniku:	25. 2. 1998
IČO:	25521039

5.1.1 Popis společnosti

Inreka Plošiny, jak již z názvu vyplývá, se zabývá výrobou a servisem pracovních plošin. Jsou vyráběny na míru každému zákazníkovi. Potřeby zákazníků jsou různé, ale i přes tyto různé potřeby jsou plošiny konstruovány s důrazem na jednoduchost. Pečlivá výroba předchází možnosti vzniku závad a jednoduchost zaručuje snadnou údržbu a obsluhu.

Společnost INREKA PLOŠINY vyrábí celkem 28 typů pracovních plošin. Plošiny mají různé parametry. Dosahují výšky od 9 do 28 metrů. Většina plošin je poptávaná na tuzemském trhu, nicméně má firma i svého zástupce na Slovensku, pod jiným jménem.

Společnost poskytuje servisní podporu 24 hodin denně. Servisní práce jsou provedeny ihned po nahlášení, zaručují provedení nejpozději do 48 hodin. Sklad materiálu se nachází přímo u výrobny, takže veškeré náhradní díly jsou ihned k dispozici. Zajišťují také repase starých plošin.

Provozovna se nachází v Rudicích u Uherského Hradiště, sídlí zde i vedení podniku, výroba i sklad. Firemní areál se je situován přímo ve středu obce. Nachází se v něm budova skladu, výrobní hala, administrativní budova a zasedací místnost. Výrobní hala je vybavena stroji na soustružení, montáže, svařovaní a další. Firma dále poskytuje služby jako je lakování ramen, pracovních klecí a podpěr. Nabízí zinkování rámu, které firma outsourcuje u firem v okolí.

Téměř žádné plošiny se nevyrábí na sklad, ale přímo k odběru u zákazníka. Z toho důvodu nakupuje společnost zásoby nepravidelně, dle aktuálních objednávek.

5.2 Vedení společnosti

Statutárním orgánem jsou dva jednatelé. Jednatelé zastupují společnost samostatně. Firma má celkem 3 společníky, kteří mají dohromady základní vklad v sumě 120 000,- Kč. Podíl od všech je stoprocentně splacen.

Jednatelé stojí v čele společnosti. Dohlíží na chod společnosti a nesou odpovědnost za veškeré činnosti. Mezi jejich podřízené patří vedoucího výroby, finanční a účetní oddělení a prodej.

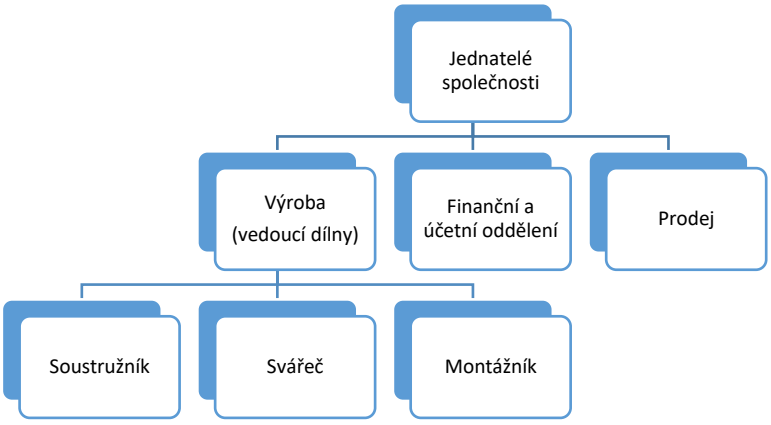

Obrázek 10 Organizační struktura (vlastní zpracování)

Výrobní oddělení patří mezi hlavní část celého podniku. Vedoucí tohoto oddělení je odpovědný za to, že lidé pracující na výrobní hale, budou pracovat dle jeho pokynů. Je odpovědný za kvalitu jejich práce a včasné vyhotovení. Vedoucí se zodpovídá přímo jednatelům společnosti.

Finanční a účetní oddělení se stará o činnosti závisející na financích. Vedou účetnictví, stanovují rozpočty, spolupracují s bankami. Oddělení má oprávnění k operacím na bankovních účtech a jejich vedení. Zodpovídají za řádné a správné vedení účetních výkazů. Připravují výplaty zaměstnancům.

Oddělení prodeje se stará o zakázky. Prodejci musí zajistit, že o produkty bude zájem. Mají v popisu práce také činnost reklamy. Vyjednávají se zákazníky podmínky. V současné době se oddělení prodeje ve firmě snaží proniknout i na zahraniční trhy. Jejich snahou je posílení pozice firmy i v ČR.

5.3 Vývoj počtu zaměstnanců

V následující obrázku můžeme vidět, jaký byl vývoj v počtu zaměstnanců firmy INREKA PLOŠINY, s. r. o. za posledních deset let, vždy k 1.1. daného roku. Nejvyšší počet zaměstnanců měla firma v tomto období v roce 2010. Důvodem byla dobrá ekonomika, solidní situace na trhu, a velká poptávka. Od roku 2011 se začaly důsledky ekonomické krize projevovat na poptávce, proto firma musela začít propouštět. To trvalo až do roku 2014, kdy začal počet zaměstnanců stoupat. Noví pracovníci přišli do finančního oddělení. Zvýšila se i konkurence na trhu.

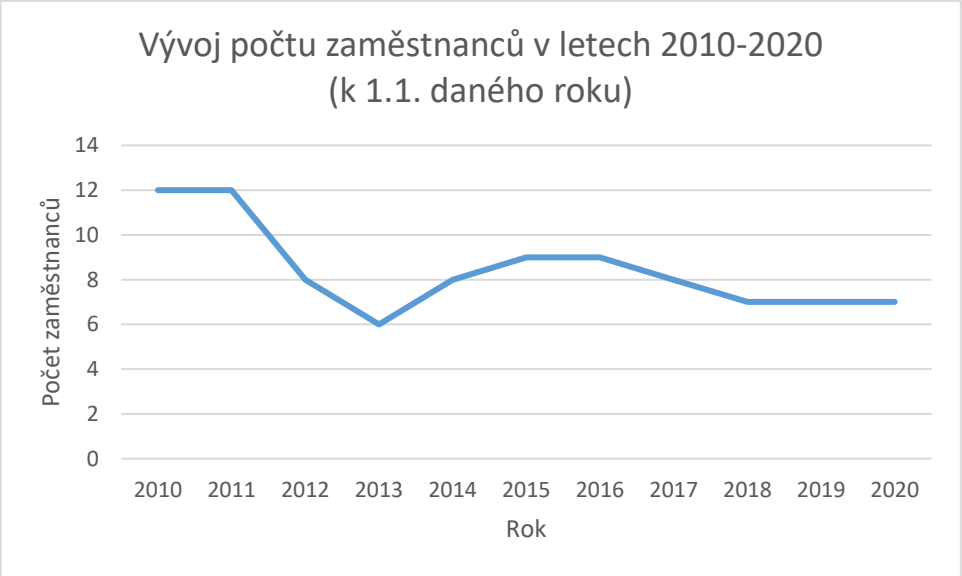

Obrázek 11 Vývoj zaměstnanců (vlastní zpracování)

5.4 Cíle společnosti

Hlavní cíl firmy je uspokojení potřeb zákazníka, pochopit jeho potřeby a snažit se produkt přizpůsobit jeho požadavkům. Toho dosahuje pomocí inovací produktů a rozšířením sortimentu. Jedinečnost firmy tkví v tom, že vyrábí plošiny dle specifických požadavků. To je jedna z konkurenčních výhod. Firma se snaží o neustálé zlepšování a zkvalitňování svých služeb. Dalším cílem podniku je vybudování kvalitní značky a dostání se do povědomí široké škály zákazníků. Chtějí posílit trhy v tuzemsku a na Slovensku. Mezi dlouhodobé cíle podniku také řadí proniknutí na zahraniční trh.

5.5 Hlavní dodavatelé a odběratelé

Firma odebírá zásoby pro výrobu od množství dodavatelů. S velkou částí dodavatelů pracuje již od začátku své existence podniku. Mezi hlavní řadíme Hydroma s. r. o. (dodavatel na hydraulické techniky), Hydraulics s. r. o. (dodavatel hydraulických válců), Ferona a. s. (dodavatel hutních materiálů), Technotrade spol. s. r. o. (dodavatel hydraulické techniky), KÖNIGFRANKSTAHL, s.r.o. (dodavatel oceli). Snaží se co nejvíce spolupracovat s dodavateli v blízkém okolí provozovny.

Mezi odběratele řadíme drobné živnostníky, nebo podnikatele, kteří se zabývají elektromontážními pracemi, údržbou veřejného osvětlení, údržbou zeleně. Mezi další

odběratele patří technické služby, klempíři, stavební firmy, firmy zabývající se správou areálů a podniky pracující pro energetiku.

5.6 Výrobky

Podnik vlastní vytvořené portfolio se všemi druhy plošin ve standartním vybavení, nebo ve vylepšené verzi produktu na přání zákazníka.

Nabízí kloubové pracovní plošiny. Tento typ dosahuje výšky až do 16,5m. Výhodou jsou minimální přepravní rozměry. Další možností jsou teleskopické pracovní plošiny. Umožňují pohyb do výšky 20,5m. Jsou vybaveny sklolaminátovou pracovní klecí a mají možnost otáčení. Jsou jednoduché a spolehlivé. Zajímavým typem je kloubově-teleskopická pracovní plošina. Má možnost zatížení až do 350 kg. Firma dále vyrábí sloupové pracovní plošiny, které jsou s čtyřdílným ramenem v teleskopickém provedení. Mají nízkou váhu a vysokou užitnou hodnotu. Posledním druhem jsou nůžkové plošiny. Jsou vysoce uplatnitelné ve všech oborech, kde je třeba bezpečné práce ve výšce do 10 m.

5.7 Majetková a kapitálová struktura podniku

V následujících kapitolách bude podnik představen z hlediska jeho rozvahy. Přehled majetkové a kapitálové struktury je důležitý pro samotné pochopení vynaložených nákladů podniku. Jedná se o výrobní podnik. Z hlediska bilanční sumy se jedná o mikropodnik.

Majetková struktura podniku

Pro ucelenější představu o podniku poslouží následující přehled, který ukazuje majetkovou strukturu společnosti Inreka Plošiny od roku 2016 až 2018.

V tabulce níže můžeme vidět, že oběžná aktiva zaujímají až 98 % z celkových aktiv. Dlouhodobý majetek činí nepatrná 2 %, což je hmotný majetek, který je v tomto případě již téměř odepsán. Jedná se o výrobní stroje. Firma nedisponuje žádným finančním ani nehmotným majetkem. Výrobní halu má firma v pronájmu, tudíž není zapsána v majetku podniku. Oběžná aktiva, jak již bylo řečeno, tvoří většinu celkových aktiv. Hlavním důvodem jsou pohledávky, které podnik má. Pohledávky z obchodní vztahů tvoří 50-65 % oběžných aktiv. Velkou část tvoří také zásoby podniku. Zásoby se každoročně pohybují okolo 1 500 tis. Kč. Jelikož se jedná o výrobní podnik, zásoby obsahují materiál a také nedokončenou výrobu a polotovary. Zbytek jsou peněžní prostředky v pokladně, nebo na bankovním účtu. Můžeme vidět, že pohledávky každoročně rostou, kdežto peněžní

prostředky klesají. Co se týče běžné likvidity, jsou hodnoty podniku v normě. Ovšem hodnoty likvidity I. stupně za rok 2018 jsou pod rozmezím doporučených hodnot.

Tabulka 1 Majetková struktura podniku

(v tis. Kč)	2016	2017	2018
Aktiva celkem	**5 051**	**4 266**	**5 533**
Dlouhodobý majetek	**66**	**66**	**66**
DHM	66	66	66
Oběžná aktiva	**4 985**	**4 200**	**5 467**
Zásoby	1 499	1 578	1 456
Pohledávky	2 939	2 227	3 818
Peněžní prostředky	547	394	193

(vlastní zpracování)

Kapitálová struktura podniku

Další tabulka vyobrazuje kapitálovou strukturu podniku. Hodnoty jsou z let 2016 až 2018. Vlastní kapitál podniku nejprve stoupá, poté opět klesá. Hodnota vlastního kapitálu je v roce 2018 menší než v roce 2017 hlavně kvůli výsledku hospodaření za běžné účetní období, který byl v záporných hodnotách. Základní kapitál je neměnný. Podnik má od začátku své existence stejný základní kapitál. Když podrobněji prozkoumáme poměr vlastního kapitálu a cizích zdrojů, můžeme říct, že je rozdělený na dvě téměř stejné části. Žádný zdroj extrémně nepřevládá. Zadluženost podniku se pohybuje okolo 50 %. Což je hodnota, kterou doporučuje řada odborné literatury. Když se zaměříme na cizí zdroje, podnik má pouze krátkodobé závazky, převážně z obchodních vztahů. Část závazků je ke společníkům, samozřejmě zaměstnancům, sociální zabezpečení, zdravotní pojištění, a jiné závazky.

Tabulka 2 Kapitálová struktura podniku

(v tis. Kč)	2016	2017	2018
Pasiva celkem	**5 051**	**4 266**	**5 533**
Vlastní kapitál	**2 556**	**2 724**	**2 665**
Základní kapitál	120	120	120
VH minulých let	2 215	2 424	2 592
VH běžné účetní období	209	168	-59
Cizí zdroje	**2 495**	**1 541**	**2 868**
Závazky	2 495	1 541	2 868
Krátkodobé závazky	2 495	1 541	2 868

(vlastní zpracování)

6 ANALÝZA NÁKLADŮ VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Tato kapitola se bude věnovat analýze nákladů ve společnosti v letech 2016 až 2018. Výsledky pro rok 2019 nejsou firmou zatím zpracovány. Pro vypracování byly použity firemní účetní výkazy a interní materiály.

6.1 Přehled ekonomických výsledků

Pro rychlou orientaci je uvedena tabulka hospodaření společnosti. Ihned uvidíme, v jakém rozmezí nákladů a výnosů se firma pohybuje. Co nás u firmy z hlediska výkazů zisků a ztrát bude zajímat jako první, jsou celkové náklady, výnosy a jestli podnik vytváří zisky. Pokud nevytváří zisk, zajímá nás důvod ztráty. Vidíme, že v letech 2016 a 2017 generovala společnost zisk. V roce 2018 podnik vyčíslil ztrátu. Provozní výsledek hospodaření byl v záporných číslech zejména proto, že změna stavu zásob vlastní činností byla v kladných hodnotách oproti minulým letům. V předchozích letech jsme viděli zápory u této oblasti. Finanční výsledek hospodaření byl také záporný.

Tabulka 3 Hospodaření společnosti

(v tis. Kč)	2016	2017	2018
Celkové náklady	11 548	11 691	13 002
Celkové výnosy	11 757	11 859	12 943
Hospodářský výsledek	**209**	**168**	**-59**

(vlastní zpracování)

6.2 Druhové členění nákladů

Druhové členění obecně považujeme za základní typ, jakým můžeme náklady členit. Sestavená tabulka zobrazuje náklady od roku 2016 po rok 2018 uskupené podle druhu nákladu. Záznamy jsou získány z výkazů zisků a ztrát dané firmy. Na první pohled je jasné, že se jedná o výrobní podnik. Usuzujeme tak podle nejvyššího podílu spotřeby materiálu.

Tabulka 4 Druhové členění nákladů

(v tis. Kč)	2016	2017	2018
Výkonová spotřeba	9 719	8 997	10 336
Spotřeba materiálu a energie	5 561	5 385	5 611
Služby	4 158	3 612	4 725
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-1 095	-91	119
Osobní náklady	2 887	2 723	2 443
Mzdové náklady	2 158	2 028	1 820
Soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	730	695	623
Ostatní provozní náklady	24	22	88
Daně a poplatky	5	4	6
Jiné provozní náklady	18	18	82
Nákladové úroky	0	18	0
Ostatní finanční náklady	13	22	16
Náklady celkem	**11 548**	**11 691**	**13 002**

(vlastní zpracování)

Výkonová spotřeba

Tato položka zahrnuje spotřebu materiálu pro výrobu plošin, spotřebovanou energii a také náklady za služby. Mezi spotřebovaný materiál řadíme různé druhy železa, slitin kovů, gumová kola, zvedáky atd. Spotřebovaná energie souvisí s provozem dílen, kanceláří a skladů. Náklady za služby jsou spojené s nájemným skladovací a výrobní haly, poplatky za telefony, internet a reklamu. Inzerce reklamy jsou především na internetu. Výše výkonové spotřeby byla nejvyšší v roce 2018 zejména kvůli zvýšení nákladů za služby, nejnižší v roce 2017.

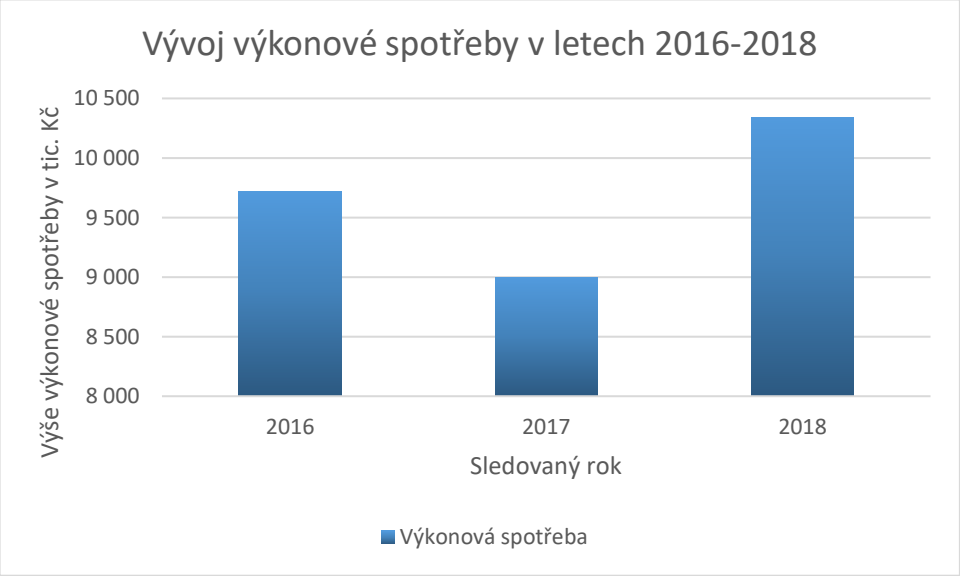

Obrázek 12 Vývoj výkonové spotřeba (vlastní zpracování)

Osobní náklady

Tyto náklady se skládají ze mzdy zaměstnanců, příjmů společníků, nákladů na sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců a ostatních sociálních nákladů. Mzdy pobírají zaměstnanci v dílně, kteří vyrábí produkty, také zaměstnanci v kanceláři, jako je účetní. V následující obrázku lze vidět snižování osobních nákladů. Firma byla nucena snížit náklady, a tudíž začala propouštět méně potřebné zaměstnance.

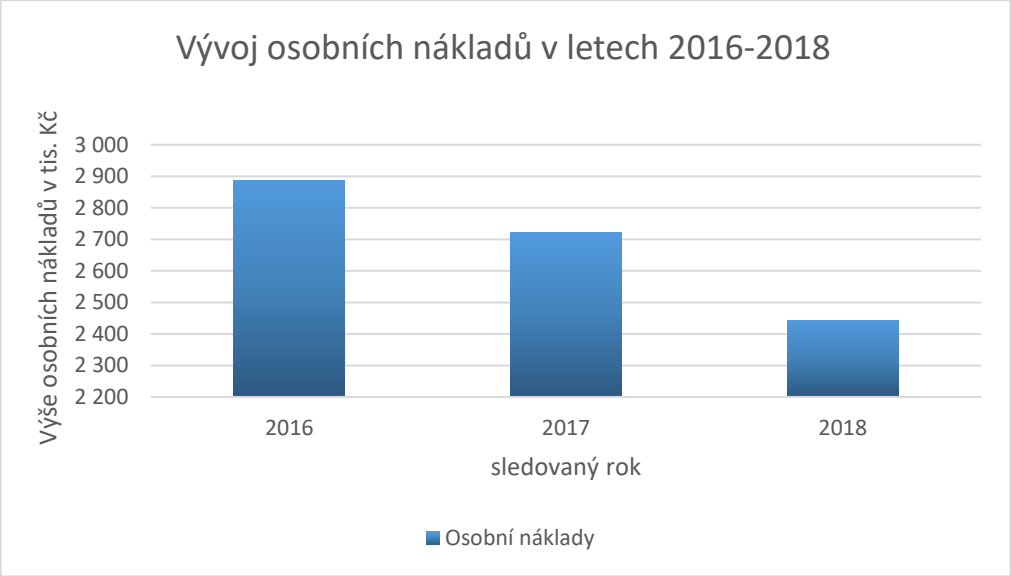

Obrázek 13 Vývoj osobních nákladů (vlastní zpracování)

Ostatní provozní náklady

Do této kategorie řadíme prodaný materiál, manka a škody, které vznikly v důsledku běžného výrobního provozu, daně a poplatky v provozní činnosti a poskytnuté dary.

V roce 2017 měla firma náklady spojené s úroky. V jiných letech tuto činnost nepozorujeme.

Ostatní finanční náklady

Patří zde kurzové ztráty, například při obchodu se Slovenskými firmami, bankovní poplatky a jiné.

Součet těchto druhů nákladů dává dohromady celkové náklady. Ty mají rostoucí charakter. Na další obrázku jsou celkové náklady od roku 2016. Můžeme vidět lineární spojnici trendu, která ukazuje, že růst nákladů byl v roce 2017 pomalejší. Spojnice trendu tohoto grafu předpovídá lineární růst nákladů i pro rok 2019.

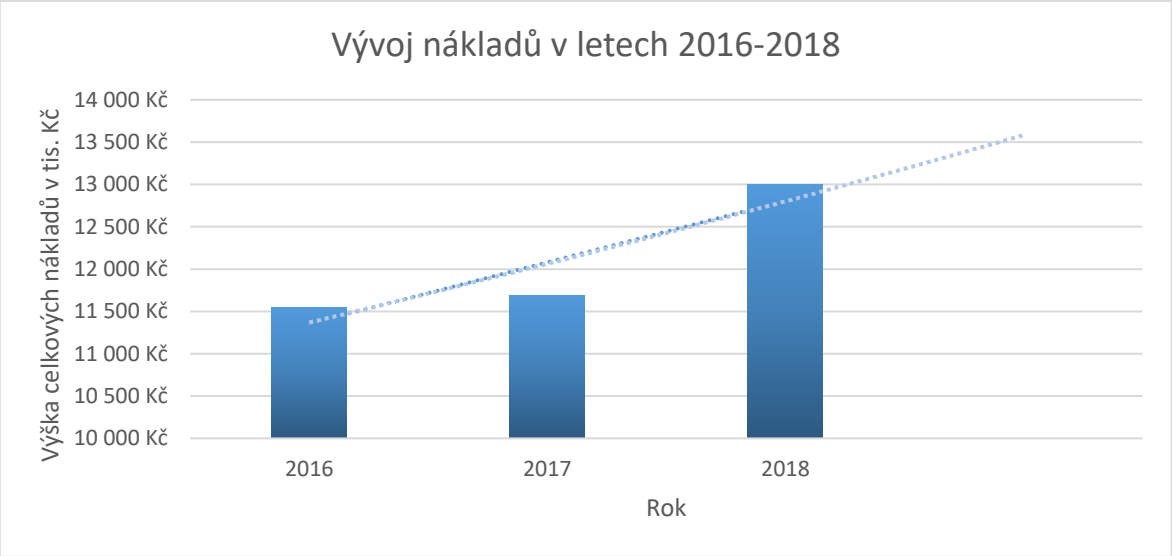

Obrázek 14 Vývoj celkových nákladů (vlastní zpracování)

6.3 Horizontální a vertikální analýza nákladů

Pokud budeme chtít náklady zkoumat blíže, poslouží k tomu vertikální a horizontální analýza. Touto analýzou budeme blíže sledovat tři po sobě jdoucí období a zjistíme, jak se náklady měnily v čase. Analýza ukáže, které náklady mají největší podíl na celkovém vývoji a které se nejvíce změnil vůči předchozímu období.

6.3.1 Horizontální analýza nákladů

Horizontální analýza odpoví na otázku, jak se náklady měnily ve dvou po sobě jdoucích letech. Změny jsou udávány v procentech. V tabulce jsou uvedeny změny mezi roky 2016 a 2017, v dalším sloupci pak 2017 a 2018.

Pokud porovnáváme rok 2016 a 2017, tak zjistíme, že celkové náklady se o jedno procento zvýšily. To je ovšem nepatrná změna. Nejvýraznější změnou jsou finanční náklady, které vzrostly o 69 %. Ve skutečnosti se jedná pouze o 9 000Kč. Změna stavu zásob vlastní činnosti byla také výraznou položkou v meziročních změnách. Tyto hodnoty jsou v záporných číslech. Pokud budeme mluvit o výkonové spotřebě, meziroční pokles činil 7 %, a to zejména díky poklesu nákladů za služby. Osobní náklady se snížily o 6 %. Snižování osobních nákladů zapříčinilo především propouštění zaměstnanců, tím se tedy snížily mzdové náklady. Ostatní provozní náklady, které zahrnují daně a poplatky (snížení o 20 %), se také snížily, a to konkrétně o 8 %.

Následuje srovnání meziroční změny v letech 2017 a 2018. Náklady v roce 2018 stouply o 11 % z celkového množství nákladů. To v tomto případě činí rozdíl 1 311 000 Kč. Mezi těmito roky je odlišnost především v provozních nákladech. Položka „jiné provozní náklady" vzrostla o 356 % oproti minulému roku. Výkonová spotřeba meziročně vzrostla o 15 %, z toho nejvíce náklady za služby. Co se týká změny stavu zásob vlastní činnosti, sledujeme zvýšení nákladů. Osobní náklady nadále klesají, díky dalšímu snižování stavů z řad zaměstnanců.

Tabulka 5 Horizontální analýza nákladů

(v tis. Kč)	2017/2016	2018/2017
Výkonová spotřeba	-7 %	15 %
Spotřeba materiálu a energie	-3 %	4 %
Služby	-13 %	31 %
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-92 %	-231 %
Osobní náklady	-6 %	-10 %
Mzdové náklady	-6 %	-10 %
Soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	-5 %	-10 %
Ostatní provozní náklady	-8 %	300 %
Daně a poplatky	-20 %	50 %
Jiné provozní náklady	0 %	356 %
Nákladové úroky	0 %	-100 %
Ostatní finanční náklady	69 %	-27 %
Náklady celkem	1 %	11 %

(vlastní zpracování)

6.3.2 Vertikální analýza nákladů

Vertikální analýza nákladů byla rovněž provedena na základě druhového členění. Vertikální analýza ukazuje, jakou procentuální část činily jednotlivé náklady z celku. Následující tabulka zobrazuje, jakou část nákladů tvořily jednotlivé druhy.

Nyní druhy rozebereme postupně. Výkonová spotřeba pojmula největší část nákladů v roce 2016. Podíl z celkových nákladů činil 84 % daného roku. Výkonová spotřeba každý sledovaný rok má nejvyšší podíl z celkových nákladů, v rozmezí od 76-84 %. Změna stavu zásob zaujímá velmi nízký, až téměř zanedbatelný podíl nákladů. U osobních nákladů je pozorován klesající trend. Osobní náklady se firma snaží snižovat. Je vidět redukce osobních nákladů podle procentuálního podílu. V roce 2016 osobní náklady činily 25 % z celkových

nákladů. V roce 2018 se osobní náklady snížily až o 7 %. Ostatní provozní náklady se pohybují od 0,19-0,68 %. Tyto náklady jsou malou součástí nákladů. V roce 2017 vidíme nákladové úroky ve výši 0,15 %, v jiných letech tato položka není. Finanční náklady má firma nevelké, pohybují se od 0,11 % do 0,2 %.

Tabulka 6 Vertikální analýza nákladů

(v tis. Kč)	2016 %	2017%	2018%
Výkonová spotřeba	84,16 %	76,96 %	79,50 %
Spotřeba materiálu a energie	48,16 %	46,06 %	43,15 %
Služby	36,01 %	30,90 %	36,34 %
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-9,48 %	-0,78 %	0,92 %
Osobní náklady	25,00 %	23,29 %	18,79 %
Mzdové náklady	18,69 %	17,35 %	14,00 %
Soc. zabezpečení a zdravotní pojištění	6,32 %	5,94 %	4,79 %
Ostatní provozní náklady	0,21 %	0,19 %	0,68 %
Daně a poplatky	0,04 %	0,03 %	0,05 %
Jiné provozní náklady	0,16 %	0,15 %	0,63 %
Nákladové úroky	0,00 %	0,15 %	0,00 %
Ostatní finanční náklady	0,11 %	0,19 %	0,12 %
Náklady celkem	100,00 %	100,00 %	100,00 %

(vlastní zpracování)

Následující obrázek zachycuje grafické zobrazení struktury nákladů podle druhového členění. Výsečový graf dá lepší představu o procentuálním podílu nákladů dané firmy. Zajímavé u této firmy je, že výkonová spotřeba a osobní náklady tvořily jednoznačně největší podíly, kdežto ostatní náklady dohromady pouze dvě procenta z celku. Každý rok má firma podobnou podílovou strukturu. Pokud by firma chtěla snižovat náklady, měla by se věnovat především těmto dvou oblastem: spotřebě a osobním nákladům.

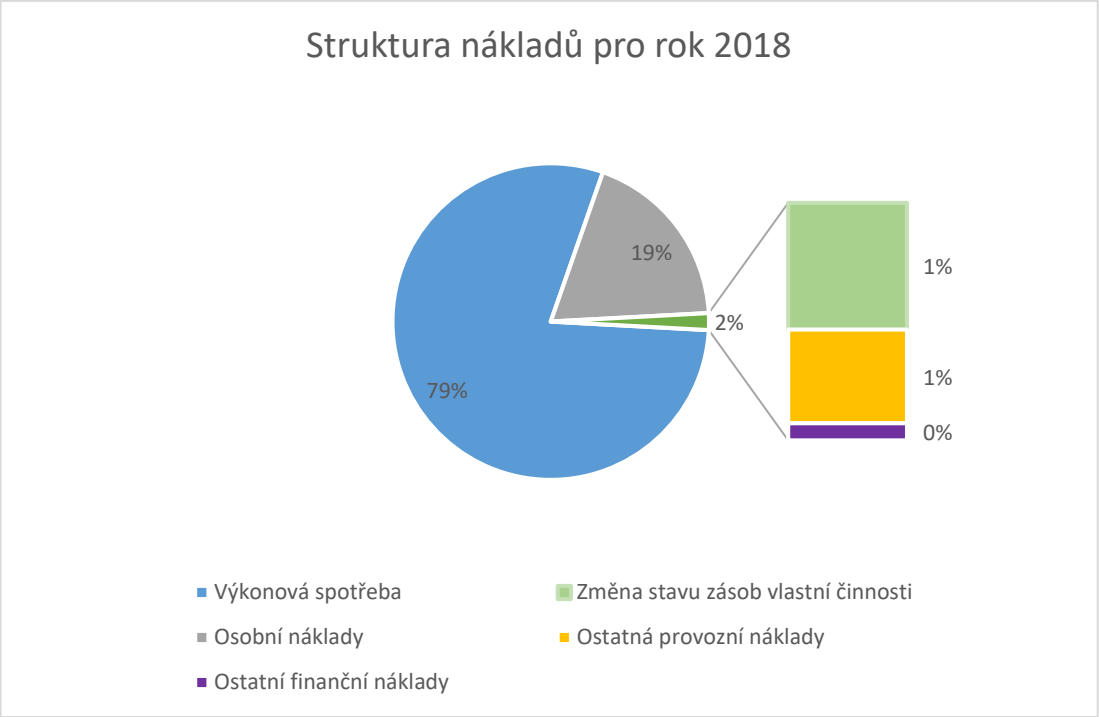

Obrázek 15 Struktura nákladů v roce 2018 (vlastní zpracování)

6.4 Rozdělení nákladů na fixní a variabilní

Další členění, se kterým firma částečně pracuje, je fixní a variabilní. Toto členění využívá pouze pro orientaci v nákladech. Na základě poskytnutých dat firmou byla vytvořena pro účely bakalářské práce obecná struktura dělení nákladů. Firma mezi variabilní složku považuje náklady, které se mění s objemem výroby. Hlavní část variabilních nákladů je materiál a jeho spotřeba. Materiál je hlavní složkou, která ovlivňuje náklady variabilní. Čím více výrobků vyrobíme, tím větší spotřebu vykonáme. Část mezd zaměstnanců patří také do variabilních nákladů. Služby představují také značnou část variabilních nákladů, ale část služeb je brána jako fixní náklad. Fixní část nákladů je tvořena službami, jako jsou například náklady na internet, telefon, zákonné pojištění. Fixní je nejen část mezd zaměstnanců v administrativě, ale také řemeslníků obsluhujících stroje. Náklady na reklamu jsou pravidelně se opakující náklady, které jsou nezbytnou součástí při prodeji. Bez reklamy by klesly tržby a podnik by nemusel být ziskový. Firma platí nájem skladů, kde uchovává část materiálu. Mezi ostatní náklady fixní členíme energie a jiné.

Tabulka 7 Variabilní a fixní náklady

Variabilní náklady
Náklady na materiál
Mzdy- variabilní část
Služby
Neopakující se náklady
Fixní náklady
Služby
Mzdy - fixní část
Reklama
Nájem
Ostatní náklady

(vlastní zpracování)

Při rozdělování na fixní a variabilní složku bylo vycházeno z interních materiálů firmy. Náklady jsou brány z manažerského pohledu, tudíž nemusí přímo odpovídat nákladům ve výkazu zisku a ztrát. V daných období mají poměr variabilní a fixní náklady takové, jaké zobrazuje následující obrázek. Je vidět, že podíly se mění jen o pár procent. Poměry jsou téměř totožné. Nevidíme žádné radikální změny. Fixní náklady zůstávají neměnné. Výše celkových nákladů se mění, a tím roste i výše variabilních nákladů. Pozitivním ukazatelem je to, že výše fixních nákladů od roku 2016 klesla. Pro podnik je tedy mnohem snadnější při snižování nákladů snížit variabilní část než tu fixní. Tím se dá mnohem lépe ovládat výše nákladů.

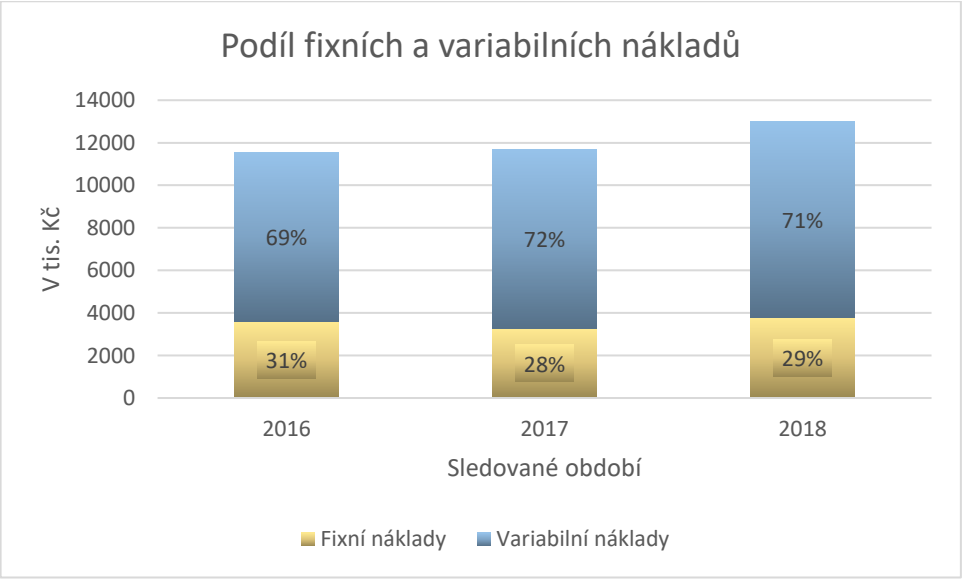

Obrázek 16 Podíl fixních a variabilních nákladů (vlastní zpracování)

7 NÁKLADOVÁ FUNKCE

V předchozí kapitole byly rozčleněny náklady na fixní a variabilní. Na základě tohoto členění můžeme dále využít metodu klasifikační analýzy a sestavit parametry nákladové funkce. Tato metoda byla popsána v teoretické části. Nákladovou funkci můžeme využít i pro sestavování teoretických budoucích nákladů. Využitím údajů variabilních, fixních a tržeb bude sestavena nákladová funkce pro rok 2018. K sestavení takové funkce je nutno znát také parametr h, neboli haléřový ukazatel, který lze vypočítat podílem variabilních nákladů a tržeb daného roku.

V následující tabulce nalezneme stručný přehled údajů, které využijeme pro sestavení nákladové funkce. Nejnovější údaje, tedy za rok 2018, využijeme pro sestavení a budoucí plánování.

Tabulka 8 Údaje pro sestavení nákladové funkce

v tis. Kč	2016	2017	2018
FN	3 579	3 273	3 771
VN	7 968	8 417	9 231
Tržby	11 757	11 859	12 943
Parametr *h*	0,67772	0,70976	0,71320

(vlastní zpracování)

Tvar nákladové funkce pro rok 2018 vypadá následovně:

$$N = 3\,771\,000 + 0{,}7132 \cdot Q$$

Při použití této funkce můžeme stanovit předpokládané náklady na rok 2019. Pokud bychom předpokládali, že objem produkce (Q) se bude rovnat 13 000 000 Kč, pak by se celkové náklady rovnaly 13 042 600 Kč. Jedná se ovšem o odhadované náklady. Klíčovým parametrem je zde haléřový ukazatel, který může zkreslovat hodnotu nákladů jeho zaokrouhlením.

8 ANALÝZA BODU ZVRATU

Analýza bodu zvratu je nástroj, který zkoumá vztahy mezi náklady, výnosy a ziskem podniku. Při sestavování bodu zvratu využijeme znalostí teoretické části a předešlých výpočtů.

Pro firmu je tento ukazatel důležitý především pro zjištění objemu produkce, při kterém se začne generovat ziskovost. Využijeme globální nákladovou funkci a vypočítaný haléřový ukazatel z předešlé kapitoly. Firma nemá homogenní produkci. Budeme se zabývat ročním bodem zvratu, kde využijeme celkových fixních nákladů.

Pro rok 2018 bude tedy výpočet následující:

$$BZ_{2018} = \frac{3771000}{1 - 0{,}71320}$$

$$BZ_{2018} = 13\,148\,536\ Kč$$

Předchozí výpočet udává, že aby firma dosáhla v roce 2018 zisku, musí mít produkci větší než 13 149 tis. Kč.

Tabulka 9 Hodnoty bodu zvratu

v tis. Kč	2016	2017	2018
FN	3 579	3 273	3 771
parametr h	0,67772	0,70976	0,71320
BZ	11 105	11 277	13 149

(vlastní zpracování)

Pro lepší srovnání bodu zvratu a roční produkce se využije koeficient bezpečnosti, který udává, jak daleko je současná hodnota produkce od bodu zvratu. Čím vyšší procento, tím lépe pro firmu, protože snižuje riziko. Pokud by ovšem byl koeficient záporný, znamená to, že firma zisku nedosahuje a není v bezpečné zóně.

Pro výpočet koeficientu bezpečnosti se použije vzorec:

$$KB = \frac{Q_s - BZ}{Q_S}$$

Po dosazení do vzorce pro rok 2018 zjistíme následující:

$$KB_{2018} = \frac{12943 - 13149}{12943}$$

$$KB_{2018} = -2\ \%$$

Pro rok 2018 bylo zjištěno, že koeficient bezpečnosti nepřesahuje nulu. To znamená, že podnik nedosáhl na bod zvratu. V této době tedy nedosahuje zisku a je ztrátový. Aby podnik začal prospívat, nebo alespoň nebyl ve ztrátě, musel by být roční objem produkce minimálně 13 149 tis. Kč. Do takového stavu z hlediska koeficientu bezpečnosti chybí 2 %. Podnik tudíž není v bezpečné situaci.

Tabulka 10 Koeficient bezpečnosti

v tis. Kč	2016	2017	2018
Roční produkce	11 757	11 859	12 943
BZ	11 105	11 277	13 149
Koeficient bezpečnosti	6 %	5 %	-2 %

(vlastní zpracování)

V následujícím grafu je zobrazena situace za období od 2016 do 2018. V roce 2016 podnik dosahoval zisku. Ačkoli situace dle koeficientu bezpečnosti nebyla nejpříznivější, podnik nebyl ve ztrátě a byl 6 % v míře bezpečí. O rok později se situace zhorší. Podnik je ale stále v zisku. Bod zvratu byl opět překonán, ale koeficient bezpečnosti klesl o procento níž. Rok 2018 je pro firmu ztrátový. Firma nedosahuje potřebné produkce a zmíněné náklady přesahují výnosy. Žlutá křivka zobrazuje, jak se koeficient bezpečnosti vyvíjel, respektive klesal po dobu tří let, až pod nulovou hodnotu.

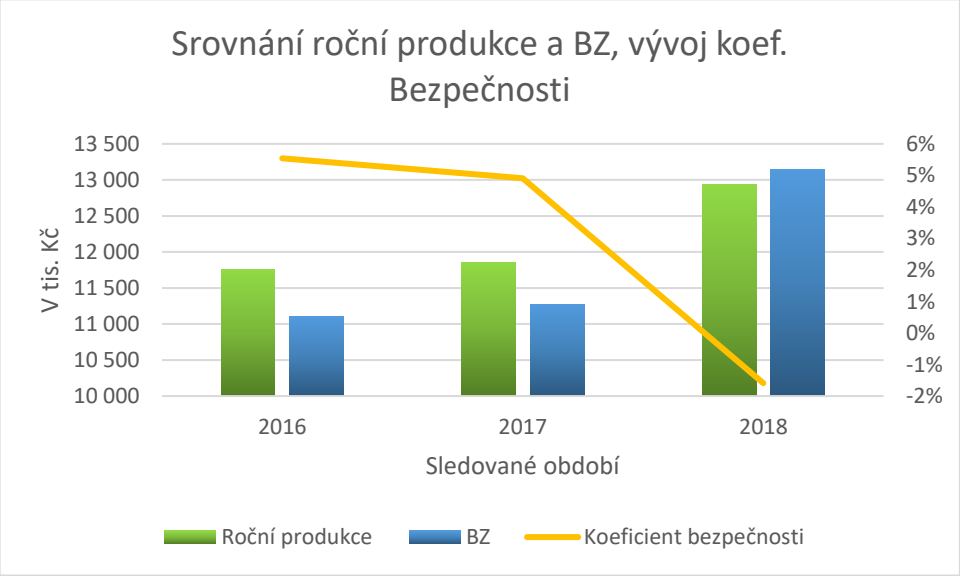

Obrázek 17 Bod zvratu, koeficient bezpečnosti (vlastní zpracování)

9 SHRNUTÍ ANALÝZ A DOPORUČENÍ

Tato práce byla vytvořena pro firmu Inreka Plošiny s. r. o. za sledované roky 2016 až 2018. Poslední kapitola práce sumarizuje získané poznatky z praktické části a poskytuje doporučení pro firmu na zlepšení řízení jejích nákladů.

Praktická část nejdříve uvedla společnost, poté se zaměřila na náklady. Byla provedena analýza firemních dokumentů. Vysvětlena byla kapitálová a majetková firemní struktura.

Zprvu byla provedena analýza stavu nákladů firmy. O nákladech můžeme říct, že mají rostoucí charakter. Při meziročním srovnání u horizontální analýzy je vidět nárust nákladů v roce 2018 až o 11 % oproti minulému roku. Tento nárust zapříčinila položka „ostatní provozní náklady“. Jelikož jsou tyto náklady pouze malou položkou, netvoří hlavní podstatu při řízení nákladů. Mezi hlavní příčiny zvýšení nákladů v roce 2018 se řadí vysoké náklady za služby. Služby tvoří až 36 % celkových nákladů a v roce 2018 se zvýšili o 31 %. Náklady za služby jsou především kvůli pronájmu skladovacích a výrobních prostor. Pokud by se firma rozhodla prostory na skladování koupit, počáteční investice by byly sice vysoké, ale návratnost investice by se za pár let prokázala snížením nákladů. Jinou možností než skladovací haly odkoupit, je vystavět novou halu. Tato varianta by se mohla zdát levnější než kupovat současnou, ale bohužel by vznikly nové náklady při přepravě materiálu ze skladu do haly, protože v blízkosti firmy není další možný prostor pro takovou budovu. Nově by vznikly náklady za stavbu. Pro rozhodnutí této situace bychom museli znát cenu skladu, za jakou by byl majitel ochoten ji prodat, a také kompletní cenu výstavby nové haly v jiné lokalitě.

Náklady byly následně roztřízeny na fixní a variabilní část. Podíl fixních a variabilních nákladů si firma udržuje stále stejný. Fixní náklady činí od 28-31 %. Taková výše fixní nákladů je přijatelná, ale pokud by se firma pokoušela fixní náklady snížit, mohla by lépe regulovat výši celkových nákladů podle velikosti produkce. Fixní náklady by se opět daly snížit nájemným za sklad, nebo alespoň snížením ceny nájmu, či nalezením jiného nájemního prostoru, kde by cena byla nižší. Firma již snižovala výši fixních nákladů snížením mezd zaměstnanců propouštěním. Tím náklady na mzdy samozřejmě klesly, ale ubyla tím i pracovní síla.

Pokud by byla situace podobná i v dalších letech, náklady bychom mohli určit nákladovou funkcí.

$$N = 3\,771 + 0{,}7132 \cdot Q$$

Na základě této funkce bude firma schopna určit výši nákladů pro následující rok, pokud zná plánovaný objem produkce. Pokud by například firma plánovala objem produkce 13 500 tis. Kč pro rok 2019, můžeme říct, že odhadované náklady by se pohybovali okolo 13 399tis. Kč. Z výpočtů je patrné, že minimálně objem produkce, při které se začne generovat zisk je 13 148tis. Kč. Tuto hranici by firma měla určitě překročit.

V roce 2018 firma dosáhla záporného hospodářského výsledku. Pokud firma nemá dostatek zakázek, nedosáhne na dostatečné množství produkce a nevytváří zisk. To by se dalo vyřešit zvýšením množství klientely. Pokud by firma investovala do lepší reklamy, oslovila by více menších živnostníků, ale také velkých firem. V současné době má stálé odběratele. Je třeba dostat se do povědomí větších firem, které by žádaly větší zakázky. Další možností je zvýšení ceny za prodej plošin či poskytnuté služby. Firma má dobré jméno, jelikož na výrobu používá kvalitní materiály. Výrobky jsou vysoké kvality a dělané na míru každému zákazníkovi. Zvýšení ceny o pár procent by pomohlo zvýšit hospodářský výsledek. Další variantou je snížení nákladů kupováním levnějších materiálů. Ačkoli má podnik své stálé dodavatele, ti v posledních letech zdražují dodávaný materiál. Pokud by se firma rozhodla kupovat materiál od konkurenčních dodavatelů ve stejné kvalitě, kteří jsou levnější, ušetřila by několik procent ceny.

Nutno podoktnout, že celkové náklady se zvyšují rychleji než tržby. Pokud se tato situace bude v dalších letech vyvíjet stejně, mohl by nastat problém, který je třeba okamžitě řešit. Koeficient bezpečnosti je v záporných hodnotách, což se dalo očekávat z hospodářského výsledku.

Co se týče osobních nákladů, ty firma snižuje každý rok úbytkem počtu zaměstnanců. Pokud by chtěla osobní náklady snížit ještě víc, dalo by se uvažovat o vyšším stupni automatizace výroby. V takovém případě by se zvýšily fixní náklady a byla by potřeba vyšší kvalifikace zaměstnanců a řídících pracovníků, ale pokles osobních nákladů by byl znatelný. Tímto krokem by se snížila samozřejmě i zmetkovost, a tím zbytečné náklady. Dosáhlo by se vyšší produkce. Firma by mohla přijmout vyšší počet zakázek díky vyšší produktivitě. Takový zásah do výroby a náklady s tím spojené by žádaly pečlivé propočty. Byla by to pro firmu velká investice.

Podnik postrádá pohlížení na věci z manažerského pohledu. Na většinu nákladů je pohlíženo pouze z finančního hlediska. Firma se řídí skutečnými náklady a nedostatečně investuje do inovací. Pokud by se více zaměřila na náklady v pohledu manažerského, zjistili bychom několik míst, která jsou nevyužitá a vznikají oportunitní náklady. Proto by bylo vhodné

alespoň zahrnout některé oportunitní náklady do rozhodování. Jelikož firma člení náklady hlavně podle členění druhového, poskytuje pouze omezený přehled. Bylo by vhodné se začít více věnovat členěním fixních a variabilních nákladů. Tyto náklady by se daly lépe řídit a organizovat. Firma by získala lepší přehled o struktuře a byla by schopna lepšího rozhodování.

Některé návrhy na zlepšení v řízení nákladů jsou finančně nenáročné, jiné naopak ano. Zvážením těchto návrhů by se firma mohla v dalších letech opět dostat do zisku.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce byla analýza nákladů pro firmu Inreka Plošiny. Díky analýzám a výpočtům byla poskytnuta řada řešení na zlepšení stávající situace.

Teorie byla založena na rešerši literárních pramenů, které pojednávají o nákladech a jejich analýze.

Začátek rozboru nákladů byl zaměřen na představení společnosti. Aby byla firma lépe pochopena z hlediska rozhodování řízení nákladů, bylo nutné vyhotovit přehled ekonomických výsledků. Hospodaření společnosti dalo náhled na to, jaké firma dosahuje zisky a jaké náklady na to musí být vynaloženy. Bylo zde stručně popsáno vedení společnosti a organizační struktura. Změny počtu zaměstnanců přiblížily to, jaký vývoj osobních nákladů můžeme očekávat ve výkazech. Následně byli vylíčeny výrobky pro představu, čím se firma zabývá.

Nákladová analýza této práce poskytuje náhled na náklady společnosti. Díky materiálům získaných z firmy a od jednatelky bylo možné vypracovat analýzy. Byla vytvořena nákladová funkce, která umožní předpovídat náklady založené na plánovaném objemu výroby pro budoucí rok. Tato funkce je pro podnik důležitá, neboť udává, jaké množství nákladů můžeme predikovat. Bod zvratu, který byl následně odvozen, ukazuje objem produkce, při které se tvoří zisk, na který podnik v roce 2018 nedosáhl. Náklady byly rozčleněny z hlediska druhového členění a také na fixní a variabilní náklady. Druhové členění vycházelo z výkazu zisků a ztráty. Toto členění poskytlo náhled na hospodářský výsledek a na to, jaké náklady jsou pro podnik nejvýraznější.

V práci bylo použilo názornosti pomocí obrázků a tabulek. Grafické znázornění ukazuje hlavní výpočty práce.

Závěr práce je zaměřen na návrhy a doporučení pro firmu na řízení nákladů. Byly vypsány návrhy na snížení nákladů. Mezi hlavní doporučení patří pořízení vlastního skladovacího prostoru, návrh na částečnou automatizaci provozu firmy, nebo zvýšení ceny prodávaných produktů. Bylo učiněno doporučení na pohlížení na náklady z manažerského hlediska. Toto řízení nákladů není doposud ve firmě využíváno, ačkoli by mohlo toto řízení nákladů zlepšit.

Výsledkem práce je detailní pohled na náklady ve firmě a návrhy na zlepšení jejich řízení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČECHOVÁ, Alena, 2011. *Manažerské účetnictví*. 2., aktualizované a rozš. vyd. Brno: Computer Press. 194 s. ISBN 978-80-251-2831-2.

DRURY, Colin, 2015. *Management and cost accounting*. Ninth edition. Andover: Cengage Learning. ISBN 978-1-4080-9393-1.

DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2017*, Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 5. aktualizované a přepracované vydání. Brno: BizBooks, 368 s. ISBN 978-80-265-0692-8.

DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2017, *Základy účetnictví*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 285 s. Účetnictví. ISBN 978-80-7552-892-6.

FIBÍROVÁ, Jana, 2015. *Manažerské účetnictví: nástroje a metody*. 2., aktualizované a přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 402 s. ISBN 978-80-7478-743-0.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. 2017, *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KOCMANOVÁ, Alena, 2013. *Ekonomické řízení podniku*. Praha: Linde Praha, 358 s. ISBN 978-80-7201-932-8.

KRÁL, Bohumil, 2018. *Manažerské účetnictví*. 4. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Management Press. 791 s. ISBN 978-80-7261-568-1.

LOUŠA, František, 2018. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada, 128 s. ISBN 978-80-271-0797-1.

MARTINOVIČOVÁ, Dana, Miloš KONEČNÝ a Jan VAVŘINA, 2014. *Úvod do podnikové ekonomiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 208 s. ISBN 978-80-247-5316-4.

POPESKO, Boris a Šárka PAPADAKI. 2016.*Moderní metody řízení nákladů: jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 263 s. ISBN 978-80-247-5773-5.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2017, *Finanční účetnictví: postupy účtování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 239 s. ISBN 978-80-7380-644-6.

SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ, 2015. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 498 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-336-3.

SYNEK, Miloslav, 2011, *Manažerská ekonomika*. 5., aktualizované a dopl. vyd. Praha: Grada, 471 s. Expert. ISBN 978-80-247-3494-1.

Ostatní zdroje:

Interní materiály společnosti

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BZ Bod zvratu

FN Fixní náklady

H Haléřový ukazatel

HV Hospodářský výsledek

KB Koeficient bezpečnosti

Q Objem produkce

VN Variabilní náklady

VZZ Výkaz zisku a ztrát

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Pojetí nákladů (Král a kol., 2018, s. 68) 13

Obrázek 2 Variabilní náklady (Popesko, Papadaki, 2016, s. 39) 18

Obrázek 3 Vztah proporcionálních, nadproporcionálních a podproporcionálcních nákladů (Král, 2010, s. 87) 19

Obrázek 4 Fixní náklady (Popesko, Papadaki, 2016, s. 39) 19

Obrázek 5 Skokové fixní náklady (Drury, 2015, s. 34) 22

Obrázek 6 Analýza bodu zvratu u lineární nákladové funkce (Martinovičová, 2014, s. 63) 27

Obrázek 7 Analýza bodu zvratu u degresivně-progresivní nákladové funkce (Popesko,2016, s. 45) 28

Obrázek 8 Průběh nákladů (Synek, 2011, s. 91) 29

Obrázek 9 Dlouhodobá nákladová funkce tvaru U (Synek, 2011, s. 92) 30

Obrázek 10 Organizační struktura (vlastní zpracování) 37

Obrázek 11 Vývoj zaměstnanců (vlastní zpracování) 38

Obrázek 12 Vývoj výkonové spotřeba (vlastní zpracování) 42

Obrázek 13 Vývoj osobních nákladů (vlastní zpracování) 43

Obrázek 14 Vývoj celkových nákladů (vlastní zpracování) 44

Obrázek 15 Struktura nákladů v roce 2018 (vlastní zpracování) 47

Obrázek 16 Podíl fixních a variabilních nákladů (vlastní zpracování) 48

Obrázek 17 Bod zvratu, koeficient bezpečnosti (vlastní zpracování) 51

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Majetková struktura podniku (vlastní zpracování) 40
Tabulka 2 Kapitálová struktura podniku (vlastní zpracování) 40
Tabulka 3 Hospodaření společnosti (vlastní zpracování) 41
Tabulka 4 Druhové členění nákladů (vlastní zpracování) 42
Tabulka 5 Horizontální analýza nákladů (vlastní zpracování) 45
Tabulka 6 Vertikální analýza nákladů (vlastní zpracování) 46
Tabulka 7 Variabilní a fixní náklady (vlastní zpracování) 48
Tabulka 8 Údaje pro sestavení nákladové funkce (vlastní zpracování) 49
Tabulka 9 Hodnoty bodu zvratu (vlastní zpracování) 50
Tabulka 10 Koeficient bezpečnosti (vlastní zpracování) 51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Výkaz zisků a ztráty v plném rozsahu 2018

Příloha P II: Výkaz zisků a ztráty v plném rozsahu 2017

PŘÍLOHA P I: VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY V PLNÉM ROZSAHU 2018

V souladu s vyhláškou č.500/2002 Sb. ve znění č. 472/2003 Sb.

Účetní jednotka doručí účetní závěrku současně s doručením daňového přiznání k dani z příjmů

1x příslušnému finančnímu úřadu

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY
v plném rozsahu

k 31.12.2018

(v celých tisících Kč)

Rok	Měsíc	IČ
2018	12	25521039

Název a sídlo účetní jednotky
INREKA PLOŠINY s.r.o.
Karlovo nám. 3147/5
120 00 Praha 2

Označení	TEXT	Číslo řádku	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném	minulém
a	b	c	1	2
I.	**Tržby z prodeje výrobků a služeb**	01	12697	11732
II.	**Tržby za prodej zboží**	02		
A.	**Výkonová spotřeba**	03	10336	8997
A. 1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	04		
2.	Spotřeba materiálu a energie	05	5611	5386
3.	Služby	06	4726	3612
B.	**Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)**	07	119	-91
C.	**Aktivace (-)**	08		
D.	**Osobní náklady**	09	2443	2723
D. 1.	Mzdové náklady	10	1820	2028
D. 2.	Náklady na sociální zabezpeč., zdravotní pojiš. a ostatní náklady	11	623	695
	D.2.1. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12	623	695
	D.2.2. Ostatní náklady	13		
E.	**Úpravy hodnot v provozní oblasti**	14		
E. 1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15		
	E.1.1. Úpravy hodnot dlouhodob. nehmot. a hmot. majetku-trvalé	16		
	E.1.2. Úpravy hodnot dlouh. nehmot. a hmot. majetku-dočasné	17		
2.	Úpravy hodnot zásob	18		
3.	Úpravy hodnot pohledávek	19		
III.	**Ostatní provozní výnosy**	20	244	127
III. 1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21		
III. 2.	Tržby zprodeje materiálu	22	233	104
III. 3.	Jiné provozní výnosy	23	11	23
F.	**Ostatní provozní náklady**	24	88	22
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25		
2.	Zůstatková cena prodaného materiálu	26		
3.	Daně a poplatky v provozní oblasti	27	6	4
4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28		
5.	Jiné provozní náklady	29	83	18
*	**Provozní výsledek hospodaření (+/-)**	30	-45	208

Označení	TEXT	Číslo řádku	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném	minulém
a	b	c	1	2
IV.	**Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly**	31		
IV. 1.	Výnosy z podílů - ovládaná nebo ovládající osoba	32		
2.	Ostatní výnosy z podílů	33		
G.	**Náklady vynaložené na prodané podíly**	34		
V.	**Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku**	35		
V. 1.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančího majetku - ovládaná nebo ovládající osoba	36		
2.	Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	37		
H.	**Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem**	38		
VI.	**Výnosové úroky a podobné výnosy**	39		
VI. 1.	Výnosové úroky a podobné výnosy - ovládaná nebo ovládající osoba	40		
2.	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	41		
I.	**Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti**	42		
J.	**Nákladové úroky a podobné náklady**	43		18
J. 1.	Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	44		18
2.	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	45		
VII.	**Ostatní finanční výnosy**	46	1	
K.	**Ostatní finanční náklady**	47	16	22
*	**Finanční výsledek hospodaření (+/-)**	48	-14	-40
**	**Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)**	49	-59	168
L.	**Daň z příjmů**	50		
L. 1.	Daň z příjmů splatná	51		
2.	Daň z příjmů odložená - (+/-)	52		
**	**Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)**	53	-59	168
M.	**Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)**	54		
***	**Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)**	55	-59	168
*	**Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.**	56	12943	11859

Sestaveno dne 28.03.2019 čas 14:02

Právní forma účetní jednotky
s.r.o.

Předmět podnikání
Výroba strojů a zařízení pro všeobecné účely

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Osoba odpovědná za účetní závěrku
Ing. Dalibor Jančář

Zpracováno účetním a evidenčním systémem EKONOM - www.ekonom-system.cz

PŘÍLOHA P II: VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY V PLNÉM ROZSAHU 2017

V souladu s vyhláškou č.500/2002 Sb. ve znění č. 472/2003 Sb.

Účetní jednotka doručí účetní závěrku současně s doručením daňového přiznání k dani z příjmů

1x příslušnému finančnímu úřadu

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY
v plném rozsahu

k 31.12.2017

(v celých tisících Kč)

Rok	Měsíc	IČ
2017	12	25521039

Název a sídlo účetní jednotky
INREKA PLOŠINY s.r.o.
Karlovo nám. 3147/5
120 00 Praha 2

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období sledovaném 1	Skutečnost v účetním období minulém 2
I.	**Tržby z prodeje výrobků a služeb**	01	11732	11612
II.	**Tržby za prodej zboží**	02		
A.	**Výkonová spotřeba**	03	8997	9719
A. 1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	04		
2.	Spotřeba materiálu a energie	05	5386	5562
3.	Služby	06	3612	4158
B.	**Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)**	07	-91	-1095
C.	**Aktivace (-)**	08		
D.	**Osobní náklady**	09	2723	2887
D. 1.	Mzdové náklady	10	2028	2158
D. 2.	Náklady na sociální zabezpeč., zdravotní pojiš. a ostatní náklady	11	695	730
D.2.1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	12	695	730
D.2.2.	Ostatní náklady	13		
E.	**Úpravy hodnot v provozní oblasti**	14		
E. 1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15		
E.1.1.	Úpravy hodnot dlouhodob. nehmot. a hmot. majetku-trvalé	16		
E.1.2.	Úpravy hodnot dlouh. nehmot. a hmot. majetku-dočasné	17		
2.	Úpravy hodnot zásob	18		
3.	Úpravy hodnot pohledávek	19		
III.	**Ostatní provozní výnosy**	20	127	145
III. 1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	21		
III. 2.	Tržby zprodeje materiálu	22	104	145
III. 3.	Jiné provozní výnosy	23	23	
F.	**Ostatní provozní náklady**	24	22	24
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	25		
2.	Zůstatková cena prodaného materiálu	26		
3.	Daně a poplatky v provozní oblasti	27	4	5
4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	28		
5.	Jiné provozní náklady	29	18	18
*	**Provozní výsledek hospodaření (+/-)**	30	208	222

Označení	TEXT	Číslo řádku	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném	minulém
a	b	c	1	2
IV.	**Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly**	31		
IV. 1.	Výnosy z podílů - ovládaná nebo ovládající osoba	32		
2.	Ostatní výnosy z podílů	33		
G.	**Náklady vynaložené na prodané podíly**	34		
V.	**Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku**	35		
V. 1.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančího majetku - ovládaná nebo ovládající osoba	36		
2.	Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	37		
H.	**Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem**	38		
VI.	**Výnosové úroky a podobné výnosy**	39		
VI. 1.	Výnosové úroky a podobné výnosy - ovládaná nebo ovládající osoba	40		
2.	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	41		
I.	**Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti**	42		
J.	**Nákladové úroky a podobné náklady**	43	18	
J. 1.	Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	44	18	
2.	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	45		
VII.	**Ostatní finanční výnosy**	46		
K.	**Ostatní finanční náklady**	47	22	13
*	**Finanční výsledek hospodaření (+/-)**	48	-40	-13
**	**Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)**	49	168	209
L.	**Daň z příjmů**	50		
L. 1.	Daň z příjmů splatná	51		
2.	Daň z příjmů odložená - (+/-)	52		
**	**Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)**	53	168	209
M.	**Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)**	54		
***	**Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)**	55	168	209
*	**Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.**	56	11859	11757

Sestaveno dne 22.03.2018 čas 09:56

Právní forma účetní jednotky
s.r.o.

Předmět podnikání
Výroba strojů a zařízení pro všeobecné účely

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Osoba odpovědná za účetní závěrku
Ing. Dalibor Jančář

Zpracováno účetním a evidenčním systémem EKONOM - www.ekonom-system.cz